

5-6-2015

Onderzoeksverslag

‘Vertrouwen op PCBS de Willem van Oranje’

Marieke Schouten – 0836219.

HOGESCHOOL ROTTERDAM – VQR4B – MARTINE VAN DER PLUIJM

Voorwoord.

Voor u ligt het onderzoeksverslag van mijn afstudeerproject. Mijn scriptie gaat over het partnerschap en contact tussen de ouders en de school op PCBS de Willem van Oranje, te Rotterdam. Om tot een goede onderzoeksopzet te komen, zijn er gesprekken gevoerd met de directie en met de Intern Begeleider van de Willem van Oranje. Op basis hier van zijn de hoofd- en deelvragen opgesteld.

Het afgelopen jaar heb ik hard gewerkt om dit onderzoek tot een goed einde te brengen. Dit zou niet gelukt zijn zonder de hulp van mijn afstudeerbegeleider, Martine van der Pluijm. Zij was altijd beschikbaar om vragen te beantwoorden en daar ben ik haar zeer dankbaar voor. Ook wil ik de leerkrachten, ouders en directie van PCBS de Willem van Oranje bedanken, voor hun hulp bij dit onderzoek.

Ten slotte mijn mede-lotgenoten Shirley, Marieke en Melissa: Bedankt voor alle appjes en steunbetuigingen het afgelopen jaar!

Veel leesplezier,

Marieke Schouten

Bijna – Pedagoog.

Inhoudsopgave.

1. Samenvatting / Abstract.	Blz. 3
2. Inleiding.	Blz. 4
3. Context.	Blz. 4
4. Probleemanalyse.	Blz. 5
5. Theoretische Verkenning.	Blz. 7
6. Onderzoeksaanpak.	Blz. 10
7. Resultaten.	
- Deelvraag 1.	Blz. 12
- Deelvraag 2.	Blz. 18
- Deelvraag 3.	Blz. 24
- Deelvraag 4.	Blz. 28
- Deelvraag 5.	Blz. 30
8. Conclusie.	Blz. 34
9. Aanbeveling.	Blz. 34
10. Discussie.	Blz. 36
11. Reflectie.	Blz. 37
12. Referentielijst.	Blz. 39
13. Bijlagen.	Blz. 42
1. Analyse interviews Ouders.	
2. Analyse interviews Leerkrachten.	
3. Analyse interviews Sandra, Nico & Ellen.	
4. Samenvatting literatuuronderzoek.	

1. Samenvatting / Abstract.

Dit onderzoek is uitgevoerd op PCBS de Willem van Oranje, te Rotterdam. De vraag van de instelling was, hoe zij het contact met ouders konden verbeteren en op die manier te werken aan een constructief pedagogisch klimaat. Uit gesprekken met de schoolleiding, Ib'er en ouderconsulent blijkt dat de school al verschillende stappen heeft ondernomen om dit contact te verbeteren zoals ouderavonden, kennismakingsgesprekken en de nieuwsbrief. Uit interviews met acht leerkrachten bleek, dat zij het contact met ouders niet altijd als constructief ervaren. Zij hadden verschillende ideeën over hoe het contact met ouders verbeterd kon worden. Uit interviews met tien ouders, bleek dat 70% van deze ouders tevreden is over het contact met de school. Vooral de informatieoverdracht tussen de school en de ouders, en het contact met leerkrachten wordt als positief ervaren. Ook de ouders hadden een aantal suggesties om het contact te verbeteren. Daarnaast is literatuuronderzoek gedaan naar effectieve methodes wat betreft het vergroten van ouderbetrokkenheid. PCBS de Willem van Oranje kan het contact met ouders verbeteren, door de doorgaande lijn door te zetten, een relatie aan te gaan met de ouders, huisbezoeken in te voeren en door meer informeel contact met ouders te hebben. Dit zijn een aantal aanbevelingen die dit onderzoek laat zien.

This research has been done for the PCBS Willem van Oranje-school in Rotterdam. This research was started, based on an interview with Nico de Geus. He mentioned that the relations and contacts with parents of the school weren't always positive. The main question for this research was: How could they improve the relationship with parents of the school, by working on a constructive (pedagogisch) climate? The school has already made some progress in improving the relation with parents, through intake-meetings, newsletters and special information-nights at school. 70% of the parents turned out to be positive about the relationship with the teachers, but only 37% of the teachers turned out to be positive about the relationship with the parents. Almost everybody that was interviewed during this research had some suggestions about how to improve the contact and relationship between parents and the school. Information about effective methodes to improve parent-school-contacts has been used to make usefull suggestions for the school to work on. Examples of the different suggestions are: House-visites, to keep making progress due to the already made implimentations and more casual contact with parents.

2. Inleiding.

Dit onderzoek is uitgevoerd op PCBS de Willem van Oranje. Tijdens een gesprek met de Intern Begeleider van de school, Nico de Geus, kwam naar voren dat het contact met de ouders moeizaam verliep. Nico gaf aan dat er weinig vertrouwen was tussen de ouders en de school en dat er regelmatig conflicten waren.

Op basis van deze informatie is besloten om onderzoek te doen naar de mening van ouders en leerkrachten van PCBS de Willem van Oranje, over hoe het contact verbeterd kon worden.

In dit onderzoeksverslag leest u hoe het onderzoek tot stand is gekomen, de contact van het vraagstuk, de probleemanalyse, theoretische achtergrond en de onderzoeksaanpak. In het volgende deel van het verslag vindt u de beantwoording van de hoofd- en deelvragen, de conclusie, de aanbevelingen en de discussie.

In de bijlagen vindt u de uitgewerkte analyses en het beroepsproduct wat volgt op de aanbevelingen die zijn gemaakt op basis van de verzamelde data.

3. Context.

De context van dit praktijkgerichte onderzoek is deelgemeente Rotterdam Zuid. PCBS de Willem van Oranje, waar het onderzoek wordt uitgevoerd, bevindt zich in de wijk Hillesluis. Deze school is aangesloten bij PCBO (Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch onderwijs). Deze stichting is het schoolbestuur voor 32 basisscholen in Rotterdam Zuid en heeft als doel het verzorgen van inspirerend kwaliteitsonderwijs op Christelijke grondslag. PCBO richt zich op vier thema's: kinderen centraal, ouders als partner, vakmanschap en meesterschap en externe oriëntatie (PCBO, 2013).

Sinds 2010 is de Willem van Oranje gefuseerd met de Savornin Lohmanschool. De Savornin Lohmanschool en de Willem van Oranje vallen samen onder het beleid van PCBO. Zoals eerder vermeld, is PCBO een protestants-christelijke organisatie. Alle scholen van die onderdeel zijn van PCBO werken op basis van de christelijk waarden. Dat wil zeggen dat er zowel op de Willem van Oranje en de Savornin Lohmanschool gepraat wordt over het christelijke geloof, dat er vieringen worden gehouden die gekoppeld zijn aan het christelijke geloof en dat er met respect wordt omgegaan met anderen (De Vette, 2014)

Er is op zowel de Savornin Lohmanschool als de Willem van Oranje veel aandacht

voor het actief deelnemen aan de Rotterdamse gemeenschap. Dat wil zeggen dat er veel verschillende excursies zijn naar bijvoorbeeld de haven. Dit is ook onderdeel van de Rotterdamse Childrens Zone. De Childrens Zone is onderdeel van Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Met Nationaal Programma Rotterdam Zuid werken gemeente, onderwijs en verschillende zorginstellingen aan een nieuw perspectief voor Rotterdam Zuid. Het programma richt zich op het wegwerken van de achterstanden van de bewoners (De Mooij, Van Krimpen, & Kroos, 2012). Inwoners in de wijken van Rotterdam Zuid zijn over het algemeen migranten of etnische minderheden. Er wonen veel Turkse, Surinaamse en Marokkaanse mensen. In de wijk Hillesluis heeft een grote groep van deze migranten moeite met het vinden van een baan en het volgen van een opleiding. Dit heeft invloed op hun sociaal-economische status (SES). De SES verwijst naar de positie van een individu of gezin, op basis van opleiding, tewerkstelling en inkomen (Haarden, 2012).

De Childrens Zone komt oorspronkelijk uit Harlem (Verenigde Staten). Dit project is het gestart om de samenwerking tussen school en gemeenschap te vergroten en zo de ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Uit een onderzoek van Dobbie & Fryer Jr. (2011) blijkt dat er aanzienlijk winst geboekt kan worden op rekenresultaten van allochtone leerlingen door het deelnemen aan de Children's zone. Door excellent onderwijs te bieden, extra steun aan de gezinnen in Rotterdam Zuid te geven en uitdagend buitenschools leren te bieden, kan dit gebeuren voor de kinderen in Rotterdam Zuid. Dit heeft als praktische bijkomstigheid dat kinderen langer naar school gaan. Ook is de school een onderdeel van een wijkteam. Er zijn in totaal zeven wijkteams in Rotterdam Zuid. In de wijkteams zitten medewerkers van het Centrum van Jeugd en Gezin, het sociale team en medewerkers van Bureau Frontlijn (De Mooij, Van Krimpen, & Kroos, 2012).

4. Probleemanalyse.

Macro niveau en maatschappelijke relevantie.

Het probleem is maatschappelijk relevant. Goede contacten tussen ouders en school werken door in de kwaliteit van de school en vergroten daarbij de leerprestaties van leerlingen. Dit wordt ook wel beschreven als het onderwijskundige doel van educatief partnerschap: Ouders ondersteunen de effectieve taakuitvoering van de leerkrachten, ten behoeve van de optimalisering van de schoolloopbaan van de leerlingen (Smit, 2012). Deze contacten worden echter lastiger gemaakt, door de sociaal-economische achtergrond van ouders, beschrijft Lusse in Smit (2012). Ouders met een lagere sociale-economische achtergrond ervaren de

drempel naar school als hoog, door angst, stress of een taalbarriere (Diender; in Smit, 2012). Juist door fenomeen wordt er een klassenverschil in stand gehouden (Lusse; in Smit, 2012). Om meer inzicht te verkrijgen in het probleem en de eventuele oplossing, wordt er in dit onderzoek verder inzicht verkregen in het perspectief van de ouders en de leerkrachten van PCBS de Willem van Oranje.

Samenvattend kan worden benoemd dat PCBS de Willem van Oranje graag het probleem rondom het educatieve en pedagogische partnerschap en de ouderbetrokkenheid verder wil onderzoeken. Vanuit het perspectief van Nico de Geus ligt het probleem bij het contact en het vertrouwen tussen de ouders en de school. Dit beeld is deels bevestigd door het onderzoek van het CPS, uitgevoerd in 2012. Dit is toegelicht door Sandra, tijdens het gesprek gevoerd op 21-02-2015 (bijlage 4). Dit was echter voornamelijk het geval in de onderbouw. Ook zijn er volgens Sandra (bijlage 4) al verschillende stappen ondernomen om het contact tussen de ouders en de school te verbeteren, zoals kennismakingsgesprekken voeren en nieuwsbrieven versturen. Of dit het gewenste effect heeft, moet nog worden onderzocht. De ouders van PCBS de Willem van Oranje, leerkrachten en schoolleiding zijn de doelgroep van dit onderzoek.

Het onderzoeksdoel is als volgt:

Aan het eind van dit onderzoek is er een analyse gemaakt van het contact tussen de ouders en de school, op PCBS de Willem van Oranje. Daarna is er een advies geschreven over hoe de school een constructief pedagogisch partnerschap kan realiseren, op basis van wederzijds vertrouwen tussen ouders en school.

De hoofdvraag voor dit onderzoek is:

Hoe kan PCBS de Willem van Oranje het contact tussen de ouders en de school (leerkrachten en schoolleiding) versterken en werken aan een constructief pedagogisch partnerschap?

De deelvragen luiden als volgt:

1. Wat zijn de ervaringen van de ouders, wat betreft het contact met de leerkrachten en schoolleiding van PCBS de Willem van Oranje?
2. Wat zijn de ervaringen van de leerkrachten, wat betreft het contact met de ouders van PCBS de Willem van Oranje?
3. Wat heeft de school tot nu toe al gedaan om het contact met de ouders te vergroten?

4. Welke aanpakken worden vanuit de literatuur als effectief omschreven om een constructief pedagogisch partnerschap te realiseren binnen een school?
5. Welke effectieve aanpakken zijn er om het contact tussen school en ouders, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende opleidingen en culturele achtergronden, te versterken?

Korte begrippenlijst:

Contact: De bereidheid van alle partijen om samen te werken, de thuis-, school- en buurtcultuur op elkaar af te stemmen, in het belang van de ontwikkeling en het leren van de kinderen (Smit, 2012).

(Constructief) Pedagogisch partnerschap: School en ouders stemmen hun visie op de opvoeding en sturing van de kinderen op elkaar af en beiden nemen hun aandeel, waardoor de school ook in haar gezagspositie wordt ondersteund. Pedagogisch partnerschap heeft veel overlap met het begrip educatief partnerschap (Smit, 2012) Synoniemen voor het woord ‘constructief’ zijn: opbouwend, dragend (Van Dale, 2003).

Wederzijds vertrouwen: Wanneer er wederzijds vertrouwen is tussen de school en ouders, is er sprake van de volgende drie kenmerken: het delen van informatie, controle en identificatie. Met identificatie wordt bedoeld: een overeenstemming tussen de opvoedingsdoelen en socialisatiestijl (WRR, 2009).

5. Theoretische Verkenning.

Om de begrippen die in dit verslag gebruikt worden, te verklaren, worden zij hieronder beschreven aan de hand van literatuur. Zo wordt er een verduidelijking gemaakt van de begrippen en waarom juist deze worden gehanteerd.

Ouderbetrokkenheid.

Een veelvoorkomend begrip in het onderwijs en een kernbegrip in dit onderzoek is ‘ouderbetrokkenheid’. In het onderwijs zijn er verschillende vormen van ouderbetrokkenheid mogelijk. Zo is er betrokkenheid op school, betrokkenheid thuis en betrokkenheid in de communicatie tussen school en thuis (Dom, 2006). Voorbeelden zijn; ouders die in de medezeggenschapsraad een rol spelen, ouders die thuis hun kinderen helpen met huiswerk en de manier waarop de ouders en leerkracht met elkaar in gesprek gaan (Dom, 2006). De laatste vorm van ouderbetrokkenheid, is degene waar de schoolleiding van de Willem van Oranje het

meeste tegenaan lopen. Lusse (2012) beschrijft deze vorm van ouderbetrokkenheid als volgt: ‘Contact tussen ouders en school; de communicatie en samenwerking tussen ouders en school om te komen tot afstemming in het opvoedend denken en handelen in de benadering van het eigen kind van de betreffende ouders. Contact tussen ouders en school vindt meestal op school plaats, maar soms ook thuis in de vorm van een huisbezoek, of tussen thuis en school in telefoon- of e-mailcontact. Het dient het pedagogische doel.’ De definitie die de Willem van Oranje gebruikt voor ouderbetrokkenheid, staat beschreven in het schoolplan uit 2012: ‘De interesse voor en de betrokkenheid bij de ontwikkeling van het kind, de school van het kind, het huiswerk van het kind, de leraar, het bezoeken van ouderavonden en 10 minuten gesprekken, respect voor de leerkracht, enzovoort’ (PCBS, 2012). De definitie die wordt gehanteerd in dit onderzoek is de definitie van Lusse (2012). Dit, omdat deze vorm het beste aansluit bij het praktijkprobleem wat is beschreven.

Uiteindelijk wil de schoolleiding dat de leerlingen goede resultaten behalen en dat er wederzijds vertrouwen komt tussen de ouders en de school. Een verbetering van schoolresultaten kan mede worden bewerkstelligd door een onderwijsondersteunde houding van ouders (Diender; in Smit, 2012). Een goede communicatie tussen school en ouders is essentieel; wanneer er goed contact is tussen beide partijen, kan de school ouders adviseren en faciliteren om onderwijsondersteunend gedrag van ouders te bevorderen (Diender; in Smit, 2012). Uit een Amerikaans onderzoek blijkt dat een verbetering van de schoolresultaten mogelijk is: het blijkt dat de resultaten van zowel leerlingen op de basisschool als adolescenten verhoogd worden door de ouderbetrokkenheid (Gonzales-DeHass, Willems, & Doan Holbein, 2005). In Engeland is er veel succes geboekt met ‘home-school-contracts’. Dit houdt in dat er zowel bij de ouders als bij de leerkrachten, wederzijdse verwachtingen op papier worden gezet. Ook al is het niet juridisch geldig, wordt er toch gezien dat ouders meer betrokken zijn (Hijlkema, 2006).

Educatief en pedagogisch partnerschap.

Het uiteindelijk doel van PCBS de Willem van Oranje, naast goed contact met de ouders en het vergroten van ouderbetrokkenheid, is het realiseren van educatief partnerschap. Dit begrip wordt gedefinieerd als ‘een proces waarin de betrokkenen eropuit zijn elkaar wederzijds te ondersteunen en waarin ze proberen hun bijdrage zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, met als doel het leren, de motivatie en de ontwikkeling van leerlingen te bevorderen’ (Smit et al., 2006, in: Prins, Wienke & Van Rooijen, 2013). De wederzijdse verwachtingen moeten

duidelijk worden uitgesproken, wanneer ouders en school met elkaar in gesprek gaan, om zo uiteindelijk een goede afstemming te krijgen (Klaassen, 2008). Educatief partnerschap heeft veel overlap met het begrip pedagogisch partnerschap. Er bestaat namelijk een educatief doel voor een pedagogisch partnerschap: School en ouders stemmen hun visie op de opvoeding en sturing van de kinderen op elkaar af en beiden nemen hun aandeel, waardoor de school ook in haar gezagspositie wordt ondersteund (Smit, 2012). In dit onderzoek zal echter worden toegespitst op het begrip ‘pedagogisch partnerschap’.

Wederzijds vertrouwen.

Er wordt nog een uitleg gegeven over het begrip ‘wederzijds vertrouwen’, wat in het onderzoeksdoel voorkomt. Wanneer er wederzijds vertrouwen is tussen de school en ouders, is er sprake van de volgende drie kenmerken: het delen van informatie, controle en identificatie. Met identificatie wordt bedoeld: een overeenstemming tussen de opvoedingsdoelen en socialisatiestijl (WRR, 2009).

Contact.

Het type contact wat aansluit bij het begrip ‘partnerschap’, wordt in Smit (2012) gedefinieerd als: ‘De bereidheid van alle partijen om samen te werken, de thuis-, school- en buurtcultuur op elkaar af te stemmen, in het belang van de ontwikkeling en het leren van de kinderen’. Het contact tussen school, ouders en leerlingen kan worden weergegeven in een driehoek, oftewel: een dynamische driehoek (Van Mullingen, Gieles & Nieuwenbroek, 2008). In de dynamische driehoek zijn de verhoudingen tussen drie partijen weergegeven, door de zijden van de driehoek te beschouwen als contacten en communicatielijnen. De drie partijen zijn ouders, kind en externen (zoals school of leerkracht). In het midden van de driehoek wordt de groeiruumte van het kind weergegeven. De groeiruumte van het kind is het grootst wanneer de zijden van de driehoek even lang (gelijkbenig) zijn. Dat houdt ook in dat de communicatie tussen school, ouders en kind gelijkwaardig en in balans is. Maar, iedere participant in de driehoek wordt beïnvloed door geschiedenis, omgeving, relaties enzovoorts. In een gesprek heb je dan ook te maken met verschillende verwachtings patronen, frustraties en verhoudingen (Van Mullingen, Gieles & Nieuwenbroek, 2008). Het figuur hier onder, is een afbeelding van een dynamische driehoek zoals Van Mullingen, Gieles & Nieuwenbroek (2008) beschrijven.

(Figuur: dynamische driehoek, verkregen via: <http://slideplayer.nl/slide/2165712/>, op 26-02-2015)

Invloeden van ...

Zoals hierboven omschreven, zijn er in een gesprek met ouders, de school of leerkracht verschillende dimensies (Van Mullingen, Gieles & Nieuwenbroek, 2008). Er bestaat een feitelijke dimensie, die zich in de communicatie richt op de feiten die het gedrag beïnvloeden. Dit kan zijn; gezondheid, partner of geen partner, overlijden in het gezin of werkloosheid. In het geval van werkloosheid, kan men denken aan de sociaal-economische status van het gezin of de ouder. Er wordt met ouders met een hoger opleidingsniveau, doorgaans anders gecommuniceerd dan met ouders met een lager opleidingsniveau (Lusse; in Smit, 2012). Vele studies hebben aangetoond dat de SES van een gezin in verhouding staat met de sociale- en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Kinderen uit gezinnen met een doorgaans lagere SES, hebben meer moeite om zich cognitief te ontwikkelen, waardoor ze minder vaak doorstromen naar een hoger niveau van onderwijs (Haarden, 2012). Wat het meeste invloed heeft op de doorstroming van de kinderen naar het secundaire onderwijs, is het opleidingsniveau van de moeder (Berding & Pols, 2009). Daarnaast bestaat er een psychische dimensie. Wanneer de feiten het gedrag niet op zichzelf verklaren, kan er worden gekeken hoe de feiten worden geïnterpreteerd. Dit is afhankelijk van de geestelijke gesteldheid en de sfeer. Als laatste noemen Van Mullingen, Gieles & Nieuwenbroek (2008) de interactionele dimensie. Dit houdt het effect van de onderlinge beïnvloeding en communicatiepatronen in, in een gesprek. Voorbeelden hiervan zijn machtsverhoudingen, onderhandelingen en coalitievorming.

6. Onderzoeksaanpak.

Het type onderzoek dat is uitgevoerd aan de hand van de eerder genoemde vragen, is een beschrijvend onderzoek. Hiermee wordt bedoeld dat er een analyserend onderzoek wordt gedaan naar een bepaald onderwerp, in dit geval: het contact en partnerschap tussen ouders en de school (Van der Donk & Van Lanen, 2014). Er is op basis van de resultaten een stappenplan geschreven, wat bij dit onderzoeksverslag wordt gevoegd als 'beroepsproduct'

waarna de school het gegeven advies kan implementeren. Aan de hand van voornamelijk kwalitatieve informatie is de mening van ouders en leerkrachten verwerkt in het advies. Door het gebruik van kwalitatieve informatie is de mening van de ondervraagden het beste naar boven gekomen en beschreven (Van der Donk & Van Lanen, 2014).

In dit onderzoek werd op de volgende manier rekening wordt rekening gehouden met de betrouwbaarheid en validiteit van de resultaten:

Met betrouwbaarheid wordt bedoeld, dat wanneer hetzelfde onderzoek nogmaals wordt uitgevoerd, er ook dezelfde resultaten worden behaald (Van der Donk & Van Lanen, 2014). De betrouwbaarheid is gewaarborgd doordat bij dezelfde deelvraag, dezelfde vorm en instrument van bevragen is gehandhaafd. Bijvoorbeeld bij deelvraag 1 werd er een willekeurige selectie gemaakt van ouders, waardoor er een representatieve onderzoeksgroep ontstond (Van der Donk & Van Lanen, 2014). De vragenlijst die is afgenomen is hetzelfde, wat ook geldt voor de manier van data-analyse. Bij deelvraag 2 werd er, naast de semi-gestructureerde vragenlijst voor leerkrachten, ook een objectieve klassenlijst afgenomen. Hierdoor kon worden vergeleken of de antwoorden die de leerkrachten gaven bij de vragenlijsten, overeenkwamen met de gegevens van de klassenlijst. Op deze manier is geprobeerd om de betrouwbaarheid te waarborgen.

Met validiteit wordt bedoeld, of er wel gemeten wordt wat de onderzoeker wil meten (Van der Donk & Van Lanen, 2014). Wordt er door middel van de vragen die worden gesteld, wel antwoord gegeven op de hoofd- en deelvragen die beantwoord dienen te worden? De validiteit werd mede gewaarborgd door de vragenlijsten te ontwerpen samen met de afstudeerbegeleider vanuit het Kenniscentrum Talentontwikkeling van Hogeschool Rotterdam.

Daarnaast werd er gebruik gemaakt van triangulatie. Dit hield in dat het er tijdens het onderzoek meerdere kwalitatieve en kwantitatieve bronnen gebruikt worden om data te verzamelen (Van der Donk & Van Lanen, 2014). Dit gebruik van meerdere bronnen zorgt ervoor dat de onderzoeksresultaten een verhoogde geldigheid hebben (Hoogers, 2011). In dit onderzoek is er door middel van literatuuronderzoek, interviews en een objectieve klassenlijst informatie verzameld.

Daarnaast is er informatie gehaald bij bestaand onderzoek van het Kenniscentrum Talentontwikkeling van Hogeschool Rotterdam. Dit versterkte de validiteit van het onderzoek.

7. Resultaten.

Deelvraag 1.

Wat zijn de ervaringen van de ouders, wat betreft het contact met de leerkrachten en schoolleiding van PCBS de Willem van Oranje?

Onderzoeksaanpak.

Voor de beantwoording van deze deelvraag is vooraf bepaald dat er een blinde selectie van vijftien ouders zou plaatsvinden, uit de groepen 3 tot en met 8. Een blinde selectie is de meest betrouwbare manier om een representatieve groep ouders te bevragen (Van der Donk & Van Lanen, 2014). Uit elke groep zijn drie ouders geselecteerd, aan de hand van nummer.

Bijvoorbeeld, uit groep drie werden ouders 11, 15 en 2 gebeld. Alle ouders op de lijst zijn via de telefoon benaderd om een afspraak te maken voor een interview. Elf van de vijftien ouders hebben in één keer toegezegd om hen te interviewen. Eén van de ouders gaf zelf wel aan zich niet taalvaardig genoeg te vinden. De overige vier ouders zijn daarna alsnog benaderd door middel van een afsprakenbriefje, met daarop uitleg en naam en telefoonnummer van mijzelf. Hier heb ik geen reactie op gekregen. Vervolgens is er in overleg met Nico besloten om vier nieuwe ouders te selecteren, ook weer door middel van een blinde selectie. Uit deze selectie heeft nog één ouder contact opgenomen. In totaal waren er met elf ouders interviews gepland. Uiteindelijk is tien van die interviews doorgegaan. Eén interview is geheel afgezegd en voor één interview is een nieuwe afspraak gemaakt. De gemiddelde tijd per interview is 19.23 minuten, met als kortste interview 5.08 minuten en als langste interview 35.56 minuten. Er is geprobeerd om de interviews zo anoniem mogelijk te houden. Wanneer er wordt gesproken over een leerling, is een [X] in het uitgeschreven interview te vinden. De nummers van ouders zijn volledig willekeurig en niet in volgorde van afgenomen interviews.

Resultaat.

In de onderstaande tabel is schematisch en samenvattend weergegeven hoe er antwoord is gegeven tijdens de interviews. Om tot een zo concreet mogelijk resultaat te komen, zijn de interviews uitgeschreven en gecodeerd. Daarna zijn er overlappende kernbegrippen geselecteerd en in een tabel geplaatst. Per ouder, per kernbegrip zijn de coderingen in de tabel toegevoegd. De complete analyse vindt u in de bijlage, met als titel ‘Analyse interviews ouders’.

Kernbegrip / Ouder.	Personalia	Contact	Middelen	Partnerschap	Suggesties
Ouder 1	Deze ouder woont 12 jaar in Rotterdam en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO (middenbouw & bovenbouw).	Deze ouder heeft geen op- of aanmerkingen voor het contact met de school. Ze vindt het fijn dat ze wordt gebeld wanneer er iets is.	Ze heeft geen tijd om veel naar school te komen, omdat ze werkt. Ze is wel aanwezig bij rapport- en kennismakingsgesprekken.	Er is partnerschap: Ze ziet leerkrachten als ouders overdag.	Geen.
Ouder 2	Deze ouder woont nu 36 jaar in Nederland en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO (onderbouw & middenbouw).	Deze ouder is tevreden over de school en de contacten met leerkrachten. Ze vindt alles duidelijk, middels de nieuwsbrieven en emails. De leerkrachten zijn alert.	- Kennismakingsgesprekken & panelavonden; dit heeft ze met haar oudere kind al vaker gedaan dus is nu minder relevant. - Inloopochtend; Hier is ze soms aanwezig; - Koffieochtend; Hier is ze soms aanwezig. - Er is een goede overdracht van informatie.	Deze ouder heeft nooit conflicten met de school (gehad): De visie van ouder en school komen overeen. De ouder vertrouwt de school. De school is in positieve zin veranderd; veiliger, schoner en leerkrachten zijn vriendelijker.	Geen.
Ouder 3	Deze ouder woont 12 jaar in Nederland en heeft 1 kind (onderbouw) op PCBS de WvO.	Deze ouder is zeer tevreden over de school. Ze vindt de school flexibel, dat de leerkrachten betrokken zijn en dat regels van de school duidelijk zijn. De school helpt deze ouder om oplossingen te zoeken voor eventuele vragen.	- Nieuwsbrieven zorgen ervoor dat de ouder op de hoogte is van wat het kind leert; - Langere schooltijden; - Inloopochtenden zijn leuk; - Panelavonden sluiten niet geheel aan bij de behoefte van de ouder.	Ze voelt zich erg betrokken door de leerkrachten. Er is een goed partnerschap tussen haar en de school, bijvoorbeeld wanneer er iets is voorgevallen. Deze ouder ziet dat sommige ouders enkel hun kind afgeven op school en geen interesse tonen. De ouder ziet, dat op het moment dat jij betrokken bent, dat de school dat ook is.	Op het moment van inschrijven, duidelijk de verwachtingen naar elkaar uitspreken, naar ouders toe zodat er een doorgaande lijn komt.
Ouder 4	Deze ouder woont sinds 2,5 jaar in Nederland en sinds vier maanden in	Deze ouder is niet geheel tevreden over het contact met de leerkrachten;	- Nieuwsbrief; - Email; Positief	Deze ouder heeft weinig contact met de andere ouders.	Meer activiteiten organiseren waar ouders ook aan mee kunnen doen,

	Rotterdam. Ze heeft 2 kinderen op deze school (onderbouw & middenbouw)	ze vindt dat bepaalde situaties door de school niet genoeg worden aangepakt en dat het verwarrend is hoe veel leerkrachten er voor een klas staan. Ze weet ook niet of de leerkrachten wel naar haar luisteren.	- Koffieochtenden; hier heeft ze vaak geen tijd voor en vindt ze minder belangrijk. - Rapportgesprekken; - Kennismakingsgesprek; Hier is ze beide wel naartoe geweest.	Er zijn geen conflicten wat betreft opvoedingsvraagstukken tussen de ouders en school.	zoals met Koningsdag.
Ouder 5	Deze ouder woont haar hele leven in Rotterdam en heeft 1 kind op PCBS de WvO (middenbouw)	Deze ouder heeft goed contact met de leerkrachten van de school. Ze is erg bekend met de school en de leerkrachten. Ze vindt dat er naar haar wordt geluisterd, ze voelt zich vrij om te vertellen waar ze mee zit en dat de directrice altijd beschikbaar is voor een gesprek.	- Nieuwsbrieven zorgen er voor dat je zowat in de klas kan kijken; - Mailtjes; - Langere schooltijden; - Koffieochtenden; Hier gaat ze niet naar toe omdat ze het druk heeft en geen band heeft met de andere ouders. - Panelavond; Hier zou ze graag naar toe willen, maar is ze niet van de hoogte.	Vroeger was er een duidelijke grens tussen school en thuis. Nu kun je als ouder bij de school naar binnen kijken. Deze ouder vindt het positief, omdat er veel betrokkenheid is. Deze ouder voelt zich betrokken bij school. Helpen in de klas doet de ouder wel. Qua opvoedend denken zitten de ouder en school op 1 lijn.	- Aan het begin van het schooljaar (voor de jongere groepen) een ouderbijeenkomst, zodat ouders en leerkrachten elkaar beter leren kennen. Dit verplicht maken voor iedereen, maar het wel informeel houden. - De rapportgesprekken verlengen. Die lopen namelijk altijd uit.
Ouder 6	Deze ouder woont 42 jaar in Rotterdam en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO (bovenbouw)	Deze ouder vindt over het algemeen het contact met de leerkracht goed. Er zijn echter wat situaties voorgevallen waardoor ze 'verbitterd' is naar de school en naar de gang van zaken. De ouder heeft gevoel alsof het gedrag van leerkrachten wordt verdedigd.	Deze ouder is weinig in school aanwezig, omdat er voor haar gevoel te veel gebeurd is. Bij de kennismakingsgesprekken is zij wel aanwezig.	De ouder heeft het gevoel alsof het gedrag van leerkrachten wordt verdedigd door de directie en dat de relatie tussen ouders en school niet gelijkwaardig is. Een leerkracht mag haar kinderen straf geven, maar er moet wel wederzijds respect zijn. Ook vindt zij dat een leerling niet beetgepakt mag worden en dat er geen grof taalgebruik in de klas mag zijn.	- Duidelijker de regels van school uitdragen & naleven, ook door leerkrachten; - Minder selectieve voorkeur hebben voor bepaalde ouders; - 1 aanspreekpunt voor de ouders, voor 1 klas;

Ouder 7	Deze ouder woont 38 jaar in Rotterdam, 11,5 jaar in deze wijk en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO (kleuters & bovenbouw).	De ouder vindt het contact met de school goed gaan. Als ze er ergens niet mee eens is, beargumenteert ze haar keuze en bespreekt dit met de leerkracht. De deur van de directie is altijd open.	De ouder is bijna altijd aanwezig in de ouderkamer, koffieochtenden. Ook zit zij in de MR en is ze luizenmoeder op school. Er is via de mail en telefonisch contact met de leerkracht. Wel vindt ze tot 17:00 naar school te lang, ook voor de leerkrachten.	Er is een partnerschap tussen de ouder en de leerkracht/school. Als ze ergens een andere kijk op heeft, lost ze hier samen met de leerkracht op. De ouder geeft aan alles te doen voor haar kinderen.	Geen.
Ouder 8	Deze ouder woont nu 12 jaar in Nederland en heeft 3 kinderen op PCBS de WvO (Kleuters, onderbouw, bovenbouw)	Deze ouder vindt het contact met leerkrachten goed. Als er iets is met de kinderen, wordt ze opgebeld en wordt er gesproken. Deze ouder is voor 70% tevreden met de school. De ouder vindt het fijn dat ze altijd langs kan komen als er iets is.	- Nieuwsbrieven komen binnen op de mail en worden altijd gelezen; - Kennismakingsgesprekken en rapportgesprekken; hier is deze altijd bij aanwezig. - Koffieochtenden worden niet bezocht, omdat er vaak geen Nederlands wordt gesproken; - Inloopochtend wordt alleen bezocht in groep 1.	Er is een goede samenwerking tussen de ouder en school. Soms vindt de ouder wel dat de leerkracht een situatie zelf moet kunnen oplossen. De ouder vindt het goed dat ze op de hoogte wordt gehouden door de leerkrachten.	- Meer korte gesprekjes met de ouders; - Enkel Nederlands praten in de ouderkamer.
Ouder 9	Deze ouder woont 23 jaar in Rotterdam en heeft 1 kind op PCBS de WvO (bovenbouw).	De ouder heeft op- of aanmerkingen over het contact met de school en de leerkrachten. De ouder vindt de school veilig. De ouder is zelf niet veel aanwezig, vanwege werk.	- De nieuwsbrief wordt gelezen; - Bij de rapport- en kennismakingsgesprekken is iemand aanwezig. - De ouder wist niet dat er nog koffieochtenden gehouden werden. Verder is de informatieoverdracht duidelijk.	Er zijn geen conflicten over opvoeding of partnerschap. De ouder vindt zichzelf betrokken.	Geen.
Ouder 10	Deze ouder heeft altijd in Rotterdam gewoond en heeft 3 kinderen op	De ouder vindt het contact met een aantal leerkrachten goed gaan en met	Ze is veel aanwezig in de school, bij koffieochtenden en	De visie van school en de ouder komen niet overeen. De ouder vindt	- Minder snel bellen; eerst zelf een oplossing voor het probleem zoeken;

	PCBS de WvO (onderbouw & bovenbouw)	een aantal niet. Ze heeft niet het idee dat alle leerkrachten naar haar luisteren.	inloopochtenden, voornamelijk in de jongere groepen. Tegenwoordig is ze minder betrokken, door situaties die zich hebben voorgedaan. Ze is niet geheel tevreden over de manier waarop informatie wordt verstrekt over 1 van haar kinderen.	dat opvoeden samen gedaan hoort te worden met school, maar geeft aan dat de school het hier niet mee eens was.	- Meer de visie van de school uitspreken naar ouders toe.
--	-------------------------------------	--	--	--	---

Toelichting van de resultaten.

Zeven van de tien ouders zijn tevreden over de manier waarop de school contact onderhoudt: Ze vinden het prettig dat de deur van de directrice altijd open staat, dat leerkrachten alert zijn en dat de school al veel heeft gedaan om het contact met ouders te verbeteren. Drie van de tien ouders geven aan dat zij op bepaalde vlakken de keuzes van de school en leerkrachten in concrete situaties niet steunen, waardoor er frustraties zijn geweest tussen beide partijen. Hoewel de meerderheid van de geïnterviewde ouders positief is over het contact met de school, zijn drie van de tien ouders dit niet. De reden van de onvrede zijn conflicten over de regels van de school. Daardoor is het vertrouwen van de ouders in de school niet meer hetzelfde. Bovendien zijn dit de resultaten van een beperkte steekproef. Desalniettemin geven de ouders aan dat ze vinden dat niet alle leerkrachten naar hen luisteren en dat zij vinden dat er niet achter hen wordt gestaan door de directie. Het zijn concrete en vooral specifieke momenten tussen bepaalde ouders en de leerkrachten, waardoor ouders niet tevreden zijn over het contact.

Hier opvolgend zijn er een aantal suggesties aangedragen. De suggesties die het meest relevant zijn voor dit onderzoek, worden hier benoemd:

- Enkel Nederlands spreken in de ouderkamer: In een aantal gesprekken werd de ouderkamer benoemd. Een van de ouders gaf aan liever niet naar de ouderkamer te komen, omdat er veelal Turks of Marrokaans wordt gesproken. Dat is niet de doelstelling van de ouderkamer. Het is een algemene regel binnen school, dat er Nederlands wordt gesproken.
- Een relatie aangaan: Een aantal ouders benoemden de mogelijkheid om meer informeel contact te hebben met leerkrachten en ook met andere ouders, bijvoorbeeld door een ouderavond met hapjes of door ouders te betrekken bij Koningsdag.
- Meer of langere gesprekken met ouders: Een aantal ouders vindt het contact met leerkrachten soms nog te weinig, zeker op het moment dat zij door werk niet altijd aanwezig kunnen zijn in de school. De rapportgesprekken zijn te kort en moeten daardoor langer worden.
- Duidelijk de visie benoemen: Een van de ouders draagt aan om tijdens een intakegesprek duidelijk de visie en de regels van de school te benoemen, zodat de wederzijdse verwachtingen uitgesproken worden. Zij denkt dat er op deze manier minder conflicten zullen zijn met ouders.

Conclusie.

De ervaringen van de beperkte steekproef van de ouders zijn veelal positief. Ze zijn tevreden over de aangebrachte veranderingen. Desondanks zijn drie van de tien ouders niet tevreden en hebben zeven van de tien ouders suggesties over hoe het contact met de school beter kan. Deze zijn benoemd in het vorige stuk.

Deelvraag 2.

Wat zijn de ervaringen van de leerkrachten, wat betreft het contact met de ouders van PCBS de Willem van Oranje?

Onderzoeksaanpak.

Om deze deelvraag te beantwoorden is er van te voren een semi-gestructureerde vragenlijst gemaakt. Vervolgens zijn alle leerkracht van groep 3 tot en met groep 8 en de expertleerkracht via de mail benaderd om een afspraak mee te maken. In eerste instantie reageerde één leerkracht. Daar is toen een afspraak mee gemaakt. Met de rest van de leerkrachten is een afspraak gemaakt door langs de klas te lopen en hen persoonlijk aan te spreken. Uiteindelijk is het gelukt om met alle leerkrachten een interview te houden. De gemiddelde duur van de interviews is 18.22 minuten. Het kortste interview was 11.03 minuten, het langste interview was 24.36 minuten. Er is geprobeerd om de interviews zo anoniem mogelijk te houden door geen namen te noemen en eventuele genoemde namen of klassen weg te laten door [X] of [Noemt een naam] in het uitgeschreven interview te plaatsen. Daarnaast heeft bijna elke leerkracht met een vaste groep (dus niet de expertleerkracht) een klassenlijst ingevuld. Deze klassenlijst geeft een objectiever beeld van het contact met de ouders. De expertleerkracht heeft deze vragenlijst niet ingevuld, omdat zij geen vaste klas heeft om deze gegevens in te kunnen vullen. Ook twee andere leerkrachten hebben de klassenlijst niet ingevuld. Daar zijn dus geen gegevens van bekend.

Resultaat.

In de onderstaande tabel staat samenvattend en schematisch weergegeven hoe antwoord is gegeven op de vragen tijdens de interviews.

Eerst zijn de interviews geheel uitgeschreven en in twee kolommen geplaatst (wat de geïnterviewde vertelde en wat de interviewer vertelde). Hiernaast werden codering geschreven die uit het gesprek naar voren kwamen. Vervolgens zijn er vijf kernbegrippen geselecteerd waar deze coderingen onder zouden vallen. Daar is elke codering, per leerkracht

in een kolom toegevoegd. Deze tabel is te vinden in de bijlage en heeft als titel ‘Analyse interviews leerkrachten’.

Hieronder staat een samenvatting van de interviews, per kernbegrip en leerkracht. De leerkrachten zijn willekeurig genummerd; het is dus niet zo dat de leerkracht van groep 4, ook leerkracht nummer 4 is. Dit is gedaan om het zo anoniem mogelijk te houden.

Kernbegrip / Leerkracht	(Werk)Ervaring	Oudercontact	Middelen	Ouderbetrokkenheid	Suggesties	Klassenlijst
Leerkracht 1	2 jaar werkzaam op PCBS de WvO (bovenbouw)	De leerkracht vindt het oudercontact goed gaan; er zijn genoeg geplande momenten om met ouders in gesprek te gaan. Over het algemeen benaderd zij de ouders. Ongeveer 50% van de ouders spreekt zij regelmatig, buiten de geplande gesprekken om.	De leerkracht vindt dat de school ouders veel betreft bij activiteiten. De kennismakingsgesprekken zijn erg waardevol. Zelf staat zij 's ochtends ook buiten om ouders eventueel aan te spreken.	De leerkracht vindt dat er weinig ouders aanwezig zijn binnen de school en ervaart de ouders ook als kritisch. Ze benadrukt dat zij ook het beste wil voor hun kind.	Deze leerkracht heeft geen suggesties, behalve de stijgende lijn doorzetten.	-
Leerkracht 2	2,5 jaar werkzaam op PCBS de WvO (onderbouw)	Deze leerkracht spreekt ouders graag bij de deur nog even aan, om te vragen hoe het gaat. Ze ervaart dat een selectief groepje ouders actief is in het contact opnemen. Daar heeft ze positieve contactmomenten mee. Ze ondervindt soms wel een taalbarrière met ouders. Het valt haar op dat vooral veel vaders op de officiële gesprekken komen.	De school organiseert ouderavonden en panelavonden. De leerkracht heeft van ouders feedback gekregen op de nieuwsbrief, waarna ze de opzet veranderd heeft. Ouders geven aan dat ze het prettig vinden om via de nieuwsbrief tips te krijgen.	De leerkracht is teleurgesteld in de ouderbetrokkenheid voor dit soort middelen die de school bedenkt, om ouders in de school te krijgen. Op vrijwillige basis komen ouders minder snel. Wanneer het om hun kind gaat, zijn ze er vaak wel. Er zijn ouders die wel aan de slag gaan met de tips van de leerkracht.	Huisbezoeken lijkt deze leerkracht leuk, om meer te zien over de thussituatie van het kind en een ander soort band op te bouwen met de ouders. Leerkracht denkt dat een huisbezoek betrokkenheid oproep bij ouders.	49% van de ouders spreekt goed Nederlands. 50% van de ouders neemt makkelijk contact op met de leerkracht en met 47% van de ouders is er een goede samenwerking.
Leerkracht 3	24 jaar werkzaam op PCBS de WvO. (onderbouw)	De leerkracht heeft altijd een goede band gehad met ouders. De leerkracht gaat makkelijk met ouders om en ouders komen naar haar toe met vragen. De drempel naar ouders toe is iets verhoogd, omdat de professionele grens met	De leerkracht benoemt de ouderkamer, het keurmerk ouderbetrokkenheid, de regiegroep die daaruit voortkomt, de nieuwsbrief en de inloopochtenden in de groep 3. De leerkracht mailt ouders of	De leerkracht ziet alle ouders uit de groep, vaker moeders dan vaders. De ouderbetrokkenheid in deze klas is redelijk hoog. De leerkracht denkt dat ouders de school niet inkomen, omdat ze bang zijn dat ze kennis niet	De leerkracht denkt dat de ouders meer vrijwillige momenten nodig hebben om de school binnen te komen, bijvoorbeeld voor het versieren van een klas of een beroependag. Niet om alleen	70% van de ouders spreekt goed Nederlands. 94% van de ouders neemt makkelijk contact op met de leerkracht en met

		ouders vervaagden. Dit vindt de leerkracht prettig.	spreekt ze aan op het schoolplein.	hebben.	iets aan te horen.	70% is er een goede samenwerking.
Leerkracht 4	6 jaar werkzaam op PCBS de WvO (middenbouw)	De leerkracht vindt het contact met ouders te weinig, maar dat dit al jaren hetzelfde is. Het contact wat er met ouders is, is wel goed. Ouders zijn open en willen veel delen met de leerkracht. De ouders zijn wel angstig om niet goed Nederlands te spreken.	De leerkracht benoemt de rapportgesprekken en kennismakingsgesprekken. Daarnaast mailt ze ouders en die reageren daar snel op. Ook de nieuwsbrief wordt via de mail verstrekt. Ook in deze klas is een inloopochtend, die redelijk goed werd bezocht: 8 van de 28 ouders.	De leerkracht vindt het jammer dat er op vrijwillige momenten minder ouders zijn en denkt dat dit te maken heeft met de taalbarriere. De leerkracht denkt dat ouders zich niet competent genoeg voelen voor de rapportgesprekken of kennismakingsgesprekken.	Een tolk inschakelen bij ouders die minder goed Nederlands spreken, eventuele extra gesprekken in het midden van het jaar of langere rapportgesprekken in het midden van het jaar.	35% van de ouders spreekt goed Nederlands. 44% van de ouders neemt makkelijk contact op en met met 52% van de ouders is er een goede samenwerking.
Leerkracht 5	8 jaar werkzaam op PCBS de WvO (bovenbouw)	De leerkracht vindt het contact met ouders wisselend en heeft het gevoel dat ze zich tegenover ouders moet verdedigen. Dit is vooral wanneer de ouder meer naar het kind luistert. De leerkracht vindt dat de ouders bepalend zijn in de thuissituatie en zij in de klas.	De leerkracht benoemt de kennismakingsgesprekken (die ze nuttig vindt), ouderbrieven bij extreem gedrag van de kinderen, de nieuwsbrief van school en de klassennieuwsbrief.	De ouderbetrokkenheid is ook wisselend, de leerkracht denkt dat dit komt door cultuurverschillen. Er bestaat een verschil in opvoedend denken. Op een ouderavond komen gemiddeld 6 ouders van 18 leerlingen. Er zijn wel ouders die aanbieden om te helpen, maar dit is een selecte groep.	De leerkracht mist een duidelijk beleid vanuit de school, wat betreft gedrag en consequenties, naar ouders toe. Een duidelijk beleid en naleving van de leerkrachten, geeft ouders ook meer duidelijkheid.	Meer dan 63% van de ouders spreekt goed Nederlands, meer dan 63% van de ouders neemt makkelijk contact op en met 69% is er een goede samenwerking.
Leerkracht 6	22 jaar werkzaam op PCBS de WvO (onderbouw)	De leerkracht vindt het contact met ouders zakelijk en te weinig. Contact aan de deur van de klas vindt deze leerkracht niet veel. Er is dan geen tijd om persoonlijke gesprekken te voeren. Ouders zijn	De leerkracht geeft aan dat de nieuwsbrief en de inloopochtenden ook zakelijke manieren zijn van contact maken. De leerkracht denkt dat dit beter gedaan kan worden door de	De leerkracht denkt dat de ouderbetrokkenheid onder andere zo laag is door de hulpvragen die ouders zelf hebben, zoals schulden. De leerkracht denkt dat ouders desinteresse hebben in hun	De leerkracht vindt dat huisbezoeken goed zijn voor het opbouwen en onderhouden van een relatie met ouders. De juf denkt dat het slimmer	-

		(vooral door de komst van maatschappelijk werk en de kinderscherming) angstig geworden.	leerlingen liefde en aandacht te geven.	kind, maar geeft aan dat daar (een langzame) verandering in zit.	is om een Turkse of Marrokaanse medewerker ouderbetrokkenheid aan te nemen.	
Leerkracht 7	8 jaar werkzaam op PCBS de WvO (bovenbouw)	Deze leerkracht belt ouders wanneer het goed gaat, maar ook wanneer het minder goed gaat. Contact met ouders gaat makkelijker wanneer leerkracht het voortouw neemt. De leerkracht vindt dat het contact met ouders goed gaat en denkt dat het op elke school wel gebeurd dat ouders niet afbellen o.i.d.	Kennismakingsgesprekken zijn waardevolle momenten om meer informatie te krijgen over de kinderen, maar staan te veel op zichzelf. De leerkracht benoemt ook de rapportgesprekken en de nieuwsbrief.	Leerkracht vindt dat een te grote betrokkenheid in de klas niet prettig: School en thuis moeten gescheiden blijven. Er moet wel een partnerschap zijn tussen school en ouders, door middel van informatieoverdracht. .	Middenin en misschien aan het eind van het schooljaar nog zo'n gesprek, om de doorgaande lijn te bespreken met de ouders, ook wat betreft opvoeding. Optie: In plaats van rapportgesprekken. Optie: combineren met rapportgesprekken.	-
Leerkracht 8	8 jaar werkzaam op PCBS de WvO (middenbouw & bovenbouw)	De leerkracht probeert zelf naar de ouders toe te stappen om iets over de leerling te bespreken en spreekt ouders buiten aan. Ouders komen dan ook sneller naar haar toe. De leerkracht heeft het gevoel alsof ze niet altijd goed begrepen wordt door ouders en ze denkt dat dit bij ouders ook zo voelt. De verwachtingen naar elkaar toe zijn niet duidelijk.	De leerkracht heeft contact met ouders door middel van de website en de klassennieuwsbrief. De leerkracht maakt foto's van activiteiten en geeft aan wat er in de lessen wordt behandeld. Ze denkt dat inloopochtenden, waarbij ouders zien hoe het er in de klas aan toe gaat, goed zijn.	De leerkracht verwacht dat ouders thuis ook werken aan school, zodat de leerlingen meer bagage mee krijgen, maar denkt dat dit steeds minder gebeurd, omdat ouders niet goed weten hoe ze iets aan moeten pakken. De leerkracht merkt dat de opvoedende taak van de leerkracht steeds groter wordt en vindt dit jammer. Ouders voelen zich aangesproken op hun ouderschap en worden onzeker.	De leerkracht denkt dat duidelijkheid en openheid naar elkaar toe, wat betreft verwachtingen en normen en waarden belangrijk is.	-

Toelichting van de resultaten.

Drie van de acht leerkrachten van PCBS de Willem van Oranje zijn relatief tevreden over het contact met de ouders. Zij vinden dat er genoeg contactmomenten zijn en dat de school al vele maatregelen heeft genomen om de ouders bij de school te betrekken. Zij vinden ook dat er een bepaalde grens moet blijven tussen ouders en school. Dat wil zeggen dat vijf van de acht leerkrachten niet geheel tevreden waren met het contact met de ouders. Deze leerkrachten vinden veelal het inhoudelijke contact met ouders wel goed gaan, maar vinden ook dat de frequentie van contact met ouders te laag is. De leerkrachten lijken wat betreft het onderwerp ‘ouderbetrokkenheid’ andere verwachtingen te hebben van de rol die ouders spelen in het onderwijs. Bijna elke leerkracht benoemde dat er wel conflicten zijn met ouders, maar wisten ook te benoemen dat dit ook niet altijd onoverkomelijk is. De visie van de leerkrachten en de ouders op bepaalde situaties was niet altijd evenredig. Zeven van de acht leerkrachten hadden wel een of meerdere suggesties over hoe het oudercontact vergroot of versterkt kan worden.

Een aantal van deze suggesties zijn als volgt:

- Huisbezoeken instellen; Een aantal leerkrachten denkt dat op deze manier de laagdrempeligheid naar ouder toe, verder wordt verlaagd. Ook denken zij dat ouders zich meer vertrouwd voelen in hun thuisomgeving en daardoor ook meer open zullen zijn naar de leerkrachten.
- Rapportgesprekken verlengen of evaluatiegesprekken in het midden van het jaar houden; Een aantal leerkrachten heeft ervaren dat het kennismakingsgesprek aan het begin van het jaar een losstaand begrip is. Het lijkt hen prettig wanneer er nog een vervolg komt op zo’n kennismakingsgesprek.
- Duidelijkheid en openheid vergroten over opvoedend denken, normen en waarden;
- Een duidelijk beleid uitdragen naar ouders over gedrag en passende consequenties die de school hanteert; Een van de leerkrachten geeft aan dat zij denkt dat er minder conflicten zullen zijn, wanneer er een duidelijk beleid bestaat voor ouders en kinderen, over passend gedrag en extreem gedrag.
- Een tolk inschakelen om aanwezig te zijn bij ‘officiële gesprekken’, zoals rapportgesprekken en kennismakingsgesprekken.

Conclusie.

Uit de resultaten blijkt dat vijf van de acht leerkrachten van PCBS de Willem van Oranje niet geheel tevreden is over het contact met de ouders. Bijna allen hebben wel conflicten gehad met ouders, voornamelijk over de wederzijdse verwachtingen die niet overeen kwamen. Zeven van de acht leerkrachten hadden suggesties om het oudercontact te verbeteren. Deze zijn benoemd in de ‘toelichting van de resultaten’.

Deelvraag 3.

Wat heeft de school tot nu toe al gedaan om het contact met ouders te vergroten?

Onderzoeksaanpak.

Om deze deelvraag te kunnen beantwoorden, hebben er semi-gestructureerde interviews plaatsgevonden met de directrice van de school, Sandra de Vette, de intern begeleider van de school, Nico de Geus, en de ouderconsulent van de school, Ellen Visser. Deze interviews zijn opgenomen en uitgewerkt. De gemiddelde duur van de interviews was 25 minuten.

Vervolgens zijn er per interview coderingen gemaakt. Er bestond overlapping tussen de interviews in de vorm van zeven kernbegrippen. De uitgewerkte interviews, coderingen en de gehele analyse vindt u in de bijlagen van dit onderzoeksverslag.

Resultaat.

Hieronder vindt u een schematisch overzicht van de kernbegrippen. Er is een samenvatting gemaakt van wat er gecodeerd is, om het zo leesbaar mogelijk te houden. Er hoefde geen rekening worden gehouden met eventuele anonimiteit, tenzij er namen van kinderen in de interviews werden genoemd.

Geïnterviewde / Kernbegrip	Nico	Sandra	Ellen
(Werk)ervaring	Nico is twee jaar werkzaam op de WvO. Zijn taak is om met ouders in gesprek te gaan, handtekeningen te krijgen voor hulpverlening en uitleg te geven over de structuren van de school.	Sandra is nu drie jaar directeur van de WvO. Daarvoor tien jaar op een school in Rotterdam gewerkt en daarvoor elf jaar op een school in Spijkenisse.	Ellen is sinds vorig jaar medewerker ouderbetrokkenheid. Daarvoor IB'er en groepsleerkracht.
Contact	Er is veel contact tussen de ouders en de school. Er zijn kennismakingsgesprekken, rapportgesprekken, panelavonden, er is een nieuwsbrief. Waar de meeste conflicten met ouders over gaan, zijn regels van de school.	In het contact met school, merkt Sandra dat ouders serieus genomen willen worden en dat ouders snel boos worden, in plaats van om uitleg komen vragen. Er wordt op het schoolplein veel geroddeld. De school zoekt contact met ouders door middel van de panelavonden, waarbij ouders van de regiegroep andere ouders uitnodigen, door nieuwsbrieven en door rapportgesprekken.	Ellen heeft het veel over de taal en de koffieochtenden. Dit is iets waar zij zich voor inzet. Dit is goed voor het onderlinge contact. De koffieochtenden zijn ingeperkt. Dit is iets wat de moeders niet leuk vonden. Moeders in de ouderskamer hebben het liefste (informeel) contact in hun eigen taal. Ellen zit in een vicieuze cirkel: je spreekt degene aan die je vaak ziet, en loopt voorbij degene die je niet vaak ziet. Ellen wil de vicieuze cirkel doorbreken. Ellen heeft wel het idee dat het vertrouwen in de ouderkamer, goed is. Maar, dit is een vaste groep.
Opvoeding	Nico ervaart dat de opvoeding op elkaar afstemmen, niet altijd gaat. Nico vindt de grenzen van verantwoordelijkheid voor de opvoeding ook niet duidelijk.	Ouders willen duidelijkheid over de regels en consequenties wanneer hun kind straf krijgt. Ze zijn het hier dan ook niet altijd mee eens. Ouders geloven hun kind op hun woord en vragen niet door over de situatie.	Ellen ziet dat ouders vaak de kant van het kind kiezen, waarna school als schuldige wordt aangewezen. Ellen vindt dat er ook kritisch naar het eigen kind mag worden gekeken.
Ouderbetrokkenheid	Nico denkt dat de samenwerking met ouders beter kan. De school heeft bepaalde verwachtingen van ouders, wat betreft ouderbetrokkenheid, waar sommige ouders simpelweg qua kennis niet aan kunnen voldoen.	De ouderbetrokkenheid op school is gericht op de samenwerking met de ouders, in de ontwikkeling van het kind. Sandra vindt niet dat ouderbetrokkenheid hetzelfde is als koffie drinken op school. Het motto en de visie van de school over ouderbetrokkenheid is wel besproken in de regiegroep, heeft in de nieuwsbrief gestaan en staat in de schoolgids. Er moet enkel wel regelmatig terugkoppeling worden gegeven aan de ouders, over dit motto.	Ellen vergroot de ouderbetrokkenheid door meer eigen inbreng van de ouders te vragen. Ellen wil alleen wel meer ouders bereiken; er is een vaste groep die altijd al wel betrokken is, bij bijvoorbeeld activiteiten in de klas. Ellen merkt wel, dat wanneer het hun eigen kind betreft, de betrokkenheid groter is.

Belangen	De ouders en school willen het beste voor het kind. Deze belangen komen alleen niet altijd met elkaar overeen. Ouders hebben vooral vragen bij regels die de school stelt. Wat ouders heel belangrijk vinden, is dat hun kind niet door leerkrachten wordt aangeraakt.	Een goede samenwerking tussen school en thuis is winst voor de leerlingen.	De belangen van het kind staan voorop, maar dit zorgt soms wel voor conflicten tussen ouders en school.
Visie van de school	De school heeft als doel, leerlingen klaar te stomen voor de maatschappij en de middelbare school.	School wil een goede samenwerking met de ouders. Sandra vindt het ook belangrijk dat de kinderen zien dat school en ouders samen problemen oppakken, in plaats van tegenover elkaar staan. Sandra wil ten minste 80% van de ouders kunnen bereiken. Dit moet bereikt worden door laagdrempelig te zijn.	De school wil een goede samenwerking met ouders en daarvoor is het van belang dat er ook contact met ouders is wanneer het goed gaat met de kinderen, niet alleen wanneer het slecht gaat.
Verbeteringen	Nico vindt dat school duidelijker moet zijn naar ouders toe.	Sandra ziet een groei in het aantal ouders waar 'naast gestaan wordt'. Dit is bijvoorbeeld bereikt door laagdrempelig te zijn en 's ochtends bij de deur te staan om iedereen te verwelkomen. Ouders geven aan zich welkom te voelen op deze school. Wat ouders belangrijk vinden, is dat ze terugkoppeling krijgen van een probleem of vraag die ze hebben gesteld. Sandra denkt dat de school de gezette stappen vol moet blijven houden.	De koffieochtenden worden goed bezocht. Ellen heeft dit bereikt door zichzelf te zijn. Ze vindt dat het contact met ouders ontspannen gaat en vindt de mening van ouders belangrijk. Er moet meer samenwerking komen, in plaats van tegenwerking.

Toelichting van de resultaten.

De interviews met Nico, Ellen en Sandra gaven een duidelijker beeld van wat de school al heeft gedaan om het oudercontact te vergroten en met welke redenen. Ook zij vinden het contact met de ouders te weinig en verwachten meer ouderbetrokkenheid van de ouders. De ouders lijken niet dezelfde visie te hebben wat betreft ouderbetrokkenheid als de school. Hieruit kan worden geconcludeerd, dat de school al meerdere stappen heeft genomen om het contact met ouders te vergroten.

1. Ten eerste wil de school graag het keurmerk 'ouderbetrokkenheid 3.0' krijgen. Dit is een proces waarbij de samenspraak met ouders van belang was. Ouders hebben inspraak gekregen in de visie van de school op ouderbetrokkenheid en hebben de leiding gekregen over een regiegroep. Deze regiegroep nodigt andere ouders uit voor speciale panelavonden, die gericht zijn op een actueel onderwerp.
2. Ten tweede heeft de school kennismakingsgesprekken ingevoerd aan het begin van het jaar. Dit heeft als nut om de kinderen beter en op een ander niveau te leren kennen.
3. Ten derde heeft de school de rapportgesprekken anders ingedeeld. Een aantal jaar geleden werden de rapporten tijdens de rapportgesprekken uitgedeeld en konden ouders zich hier niet op voorbereiden. Omdat school het belangrijk vindt dat het een 'echt gesprek' is, worden de rapporten nu een aantal dagen eerder meegegeven. Zo kunnen de ouders het rapport doorkijken en eventuele vragen opschrijven.
4. De nieuwsbrieven die wekelijks worden gemaakt, zowel schoolbreed als per klas, zijn een manier om ouders op de hoogte te houden van wat er binnen de school gebeurt. Hier worden uitjes in vermeld, speciale gebeurtenissen en verjaardagen. In de nieuwsbrieven van groep vier staan bijvoorbeeld ook de woorden van de woordenschat en rekensommen vermeld. Zo kunnen ouders thuis nog oefenen met de woorden en rekensommen.

Om zo laagdrempelig mogelijk te zijn, worden er taallessen in school aangeboden, zijn er koffieochtenden en kan er altijd een afspraak gemaakt worden met de directrice. De school heeft al wel gemerkt dat het vertrouwen van ouders verbeterd is en dat ouders zich welkom voelen in de school.

Wat lastig blijft, is de kleine groep ouders die relatief kritisch zijn op het handelen van de school. De vraag bestaat, hoe juist met die ouders naast elkaar kan worden gestaan, in plaats van tegenover elkaar?

Conclusie.

De directie van PCBS de Willem van Oranje heeft op basis van een eerder onderzoek van CPS uit 2010 al meerdere veranderingen doorgevoerd. De meest genoemde veranderingen zijn: de kennismakingsgesprekken, de nieuwsbrief voor de school, de klassennieuwsbrief en de verandering van indeling in rapportgesprekken.

Deelvraag 4.

Welke aanpak wordt vanuit de literatuur als beste omschreven om een constructief pedagogisch partnerschap te handhaven binnen een school?

Onderzoeksaanpak.

Allereerst wordt het begrip ‘Constructief Pedagogisch partnerschap’ toegelicht: School en ouders stemmen hun visie op de opvoeding en sturing van de kinderen op elkaar af en beiden nemen hun aandeel, waardoor de school ook in haar gezagspositie wordt ondersteund. Pedagogisch partnerschap heeft veel overlap met het begrip educatief partnerschap (Smit, 2012). Synoniemen voor het woord ‘constructief’ zijn: opbouwend, dragend (Van Dale, 2003). Om deze deelvraag te beantwoorden, is op internet (Google Scholar) gezocht naar artikelen. Om tot deze artikelen te komen, is er gebruik gemaakt van de volgende zoektermen: ‘Pedagogisch Klimaat’, ‘pedagogisch partnerschap’, ‘aanpak’. Er is gekozen voor het begrip ‘educatief partnerschap’, omdat dit veel overlap heeft met het begrip ‘pedagogisch partnerschap’. Na het literatuuronderzoek is er een ruwe samenvatting gemaakt van alle relevante literatuur die is gevonden. Deze vindt u in de bijlage.

Resultaat.

Hieronder zijn in tabelvorm de verschillende begrippen benoemd die relevant zijn voor de beantwoording van deze deelvraag, met de daarbij behorende bron.

Begrippen	Korte beschrijving	Bron
Educatief partnerschap	Het samen optrekken van ouders en leraren/de school blijkt een gunstig effect te hebben op zowel de cognitieve ontwikkeling, de schoolprestaties als het sociaal functioneren van kinderen. Onderling vertrouwen is een belangrijk element van educatief partnerschap.	Smit et al. (2006)
Gelijkwaardigheid	De rol die macht kan spelen in de relatie tussen leraren en ouders (die elk vanuit een eigen positie bij het kind betrokken zijn), de kwetsbaarheid van leraren binnen de schoolgemeenschap, en cultuurverschillen tussen ouders en leraren als gevolg	MenHeere & Hooge (2010). Van der Pluijm (2014)

	van verschillen in achtergrond, kunnen gelijkwaardigheid in de weg staan. Martine van der Pluijm benoemt de wederkerige relatie tussen (laaggeletterde ouders) en de school; deze ouders hebben meer erkenning en vertrouwen nodig van de leerkrachten en de school, zodat communicatie niet eenzijdig is.	
Vertrouwen	Onderling vertrouwen tussen ouders en leraren lijkt het belangrijkste element te zijn bij het opbouwen en in stand houden van de relatie tussen ouders en school. Naarmate het kind ouder wordt en verder komt in de onderwijsketen neemt het vertrouwen van ouders in leraren en andersom af.	Adams & Christenson (2000), Tschannen-Moran (2000) in Menheere & Hooge (2010)
Ouderbetrokkenheid.	Door analyse van tien nationale en internationale projecten ter bevordering van ouderbetrokkenheid, kunnen de volgende drie condities leiden tot meer ouderbetrokkenheid: 1. De schoolorganisatie functioneert als een open systeem, waarin een open dialoog over de opvoedende taak van leraren en de onderwijzende taak van ouders tussen alle betrokkenen mogelijk is; 2. Scholen dienen juist bij de groep 'moeilijk bereikbare ouders' initiatieven te nemen tot het creëren van een zogenaamde 'leeromgeving thuis'; 3. De lerarenopleidingen (initieel en nascholing) dienen het concept 'educatief partnerschap' breder in hun curricula op te nemen.	Smit et al. (2006)
Handreiking	In een handreiking voor scholen zijn een serie instrumenten weergegeven die gebruikt kunnen worden om partnerschap te realiseren: - het intakegesprek; - de introductie van ouders in de schoolgemeenschap; - het huisbezoek; - interactieve workshops voor en met ouders; - de dialoog over de ontwikkeling en de vorderingen van het kind; - het ouderpanel; - het onderwijscafé; De Wit benadrukt, dat personen wel moeten willen investeren in dit partnerschap.	De Wit (2005) in Klaassen (2008).

Toelichting van de resultaten.

Om deze deelvraag te beantwoorden is gekeken naar de relevante literatuur die hierboven wordt genoemd. Zoals bij deelvraag drie benoemd is, heeft de school al een aantal aanpakken toegepast om het contact met de ouders te verbeteren en voor een constructief pedagogisch klimaat te zorgen. Uit de literatuur blijkt dat er nog een aantal passende aanpakken zijn om een constructief pedagogisch klimaat te realiseren binnen de school:

Ten eerste moet er onderling vertrouwen zijn tussen de ouders en de school. Dit houdt in dat er een wederkerige relatie is tussen de ouders en de school. Vooral begrip voor de

laaggeletterdheid van sommige ouders is van belang. Ouders die laaggeletterd hebben meer vertrouwen nodig vanuit school en de leerkrachten;

Ten tweede worden er al meerdere activiteiten genoemd in de vorm van een handreiking (Klaassen, 2008). Er staan echter activiteiten in die al worden verzorgd door de school, wat uit de interviews met ouders, leerkrachten en schoolleiding is gebleken. Zo houdt de school intakegesprekken en is er een ouderpanel.

Ten slotte heeft Stals (2012) een effectief programma opgesteld om het stappenplan dat wordt geschreven als beroepsproduct, op basis van de aanbevelingen van dit onderzoek, te implementeren in de school.

Conclusie.

De aanpak die als beste wordt omschreven om een constructief pedagogisch klimaat te handhaven binnen een school, is het aangaan van een relatie tussen ouders en leerkrachten, zoals wordt benoemd bij 'educatief partnerschap'. Dit is iets wat de leerkrachten en schoolleiding meer zouden kunnen doen; zich meer verdiepen in de band die zij hebben met ouders, gericht op de schoolloopbaan van het kind. Wat ook eventueel nog toegevoegd kan worden door de school, is de invoering van huisbezoeken en informele contactmomenten met ouders. Dit zal verder worden uitgewerkt in de aanbevelingen.

Deelvraag 5.

Welke effectieve aanpakken zijn er om het contact tussen school en ouders te vergroten, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende populatiekenmerken van ouders in de wijk 'Hillesluis' Rotterdam?

Onderzoeksaanpak.

Om deze deelvraag te beantwoorden, is gebruik gemaakt van literatuuronderzoek. Er is op internet (Google Scholar) gezocht naar artikelen, gebruik makend van de begrippen: 'Populatiekenmerken Hillesluis', 'oudercontacten', 'effectieve aanpak oudercontacten'. Er is daarna een ruwe samenvatting gemaakt van alle relevante literatuur die is gevonden. Deze vindt u in de bijlage. De belangrijkste informatie is in een tabel gezet, om het zo overzichtelijk mogelijk te maken.

Resultaat.

Begrippen	Korte beschrijving	Bron
Populatiekenmerken	Zoals eerder gemeld in de onderzoeksopzet, is de wijk waarin PCBS de Willem van Oranje zich bevindt 'Hillesluis'. Uit cijfers is gebleken dat Hillesluis een totale bevolking heeft van 11.445 personen in 2013. Er zijn totaal 5195 huishouden in Hillesluis, waarvan 56% eenoudergezinnen zijn. In Hillesluis is 90% van de woningen voor 2000 gebouwd en 10% na 2000. Als laatste is het aantal Westerse en niet-Westerse allochtonen in totaal 83% van de bevolking in Hillesluis. De grootste groep is de groep allochtonen die uit Turkije komt, namelijk 31%	CBS (2013). verkregen via: http://drimble.nl/buurt/5991082/hillesluis.html
Gespreksvaardigheden	'Actief luisteren naar de ouders', is één van de gespreksvaardigheden die je als leerkracht kan toepassen in een gesprek. Verkuyt (2009) geeft aan dat je als leerkracht open moet staan voor de ouders en hun emoties, normen en waarden.	Verkuyt (2009) in Pels (2011)
Parent-Teacher Associations	Parent Teacher Associations (PTA's) bestaan uit leerkrachten en ouders. Voorbeelden van doelen van PTA's zijn: het stimuleren van de ouderbetrokkenheid en het ondersteunen van de leerkrachten door middel van ouderparticipatie. PTA's focussen zich op zes standaarden: 1. Alle gezinnen/ouders zijn welkom in de school; 2. Effectief communiceren: Hierbij is het belangrijk dat leerkrachten goed en met regelmaat te bereiken zijn voor de ouders, maar ook dat ouders de school op de hoogte houdt van lopende zaken; 3. Ondersteun leerlingresultaten; 4. Opkomen voor ieder kind; 5. Gelijkwaardigheid in besluitvorming; 6. School en ouders werken samen in de omgeving. Het CPS heeft in 2010 een analyse en instrument gemaakt van deze zes standaarden, voor scholen die de ouderbetrokkenheid willen vergroten. Zo wordt onder andere het idee geopperd, om samen met de ouders een kalender te maken met schoolactiviteiten, zodat ouders meer betrokken zijn bij het maken van deze beslissing. Er is echter geen recentelijk onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het instrument van het CPS.	CPS (2010).
Home-school-contracts.	In Engeland en Washington worden dit instrument gehanteerd. Op een basisschool wordt een afsprakenlijst gemaakt die zowel ouders als leerkrachten moeten ondertekenen.	Hijlkema (2009) in Pels (2011). CPS (2009).
Laagdrempelig zijn	Hoe kan er worden omgegaan met de taalbarriere tussen de leerkrachten en de ouders van de school? Er bestaan verschillende verklaringen	Booijnk (2007). Smit & Driessen (2002).

	waarom ouders leerkracht als ontoegankelijk kunnen ervaren. Zo kan het zijn dat laaggeletterde ouders geen opleiding hebben genoten, de Nederlandse taal niet voldoende beheersen of juist onzeker zijn over de beheersing van hun Nederlands. Uit onderzoek blijkt wel, dat voor een aanzienlijk deel van de ouders, hun taalniveau wordt onderschat. Van der Pluijm (2014) benoemt dat wanneer leerkrachten laagdrempelige activiteiten organiseert in de klas voor ouders, hoe meer ouders er komen. Ook is het belangrijk dat wanneer ouders geen of weinig kennis hebben van het onderwijs, dat een ouder daar inzicht in krijgt of wordt aangeboden door de school.	Van der Pluijm (2014)
Cultuurresponsiviteit van de leerkracht.	Dit houdt in: De mate van responsiviteit die een leerkracht heeft, op de specifieke achtergronden van de leerlingen in zijn of haar klas. Ook wel de betrokkenheid van de leerkracht bij de thuiscultuur van de leerlingen. Dit kan de leerkracht invullen door boekjes mee te geven die thuis gelezen kunnen worden met de ouder of door gebruik te maken van verhalen van ouders. Cultuurresponsiviteit bij leerkrachten uit zich door waardering van anderstaligheid.	Bakker, et al. (2013)
Relatie	Uit het artikel van Bakker et al (2013) blijkt dat in een onderzoek, twee leerkrachten 8 maanden werden gevolgd, om hun strategieën te observeren. Een aantal effectieve strategieën om het contact met ouders te vergroten, waren: 1. Handreikingen naar ouders (bijvoorbeeld door ze uit te nodigen voor gesprekken, telefonisch contact of het verspreiden van nieuwsbrieven); 2. Een relatie aangaan met de ouders (bijvoorbeeld door te spreken hoe zij samen met de ouders het leren van de leerling kunnen ondersteunen); 3. Ouders bij het leerproces te betrekken (bijvoorbeeld door huiswerk mee te geven wat de leerling samen met de ouder kan maken); Van der Pluijm (2014) benoemt dat, wanneer een leerkracht bekend is met de ouders, er makkelijker kan worden aangesloten bij de ouders.	Bakker, et al. (2013) Van der Pluijm (2014)
Huisbezoeken	Uit een evaluatie van een pilot met huisbezoeken in het kader van het Amsterdamse project 'Capabel' blijkt dat de huisbezoeken het contact met de ouders en leerlingen versterken, meer inzicht geven in de leef- en gezinssituatie van de leerlingen en de drempel van de school verlagen. De knelpunten bij de huisbezoeken zijn dat het voor leraren veel tijd kost – met name de verslaglegging van het huisbezoek -, dat leraren zich soms onveilig voelen en/of dat het moeilijk is om een afspraak te maken in verband met het werk van de ouders, dat ouders soms de Nederlandse taal niet of slecht beheersen en/of dat bij ouders soms sprake is van een algemene weerstand tegen het bezoek.	Veugelers & Schuitema (2010) Menheere & Hooge (2010)

Toelichting van de resultaten.

Zoals uit de resultaten van dataverzameling blijkt, zijn er verschillende aanpakken om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Er zijn onderzoeken gedaan naar de effecten van ouderbetrokkenheid op de leerprestaties van leerlingen, die ook rekening houden met bepaalde populatiekenmerken die overeenkomen met de wijk 'Hillesluis' (Bakker et al, 2013). Een aantal van de effectieve aanpakken zal worden toegelicht:

Ten eerste is effectief gebleken, in invoeren van huisbezoeken. Uit evaluatie blijkt dat huisbezoeken het contact met ouders en leerlingen versterkten en meer inzicht gaven in de leefomgeving van de gezinnen. Wat daarop aansluit, is de cultuurreponsiviteit van de leerkracht. Dit houdt namelijk in dat de leerkracht waardering heeft voor anderstaligen en dit toepast in zijn of haar manier van lesgeven. Uit de klassenlijsten die de leerkrachten bij deelvraag 2 hebben ingevuld, blijkt dat gemiddeld 55% van de ouders goed kan communiceren met de leerkrachten. Er is dus in meer dan de helft van de gevallen geen sprake van laaggeletterdheid van ouders

Ten tweede wordt het laagdrempelig zijn van de school, benoemd als een effectieve aanpak. Met laagdrempelig wordt bedoeld, dat een leerkracht activiteiten organiseert waar alle ouders gemakkelijk bij kunnen aansluiten. Dit kan ook zijn dat de leerkracht de ouder meer inzicht geeft in de manier waarop het schoolsysteem werkt. Zo voelt een ouder zich minder onzeker. Ten derde is het aangaan van een relatie met de ouders, een effectieve manier om de ouderbetrokkenheid te vergroten; wanneer een ouder bijvoorbeeld een opvoedingsvraagstuk heeft, kan een leerkracht hierbij helpen. Als de leerkracht bekend is met de ouders, is het ook gemakkelijker om aan te sluiten bij ouders. Ook wanneer ouders onderling contact hebben, heeft dit een positief effect op de saamhorigheid binnen een school.

Concrete aanpakken zoals 'Home-school contracts' in Engeland en Washington blijken ook effectief. Dit houdt in dat er bij intakegesprekken een 'contract' wordt opgesteld tussen de ouders en de school, om zo wederzijdse verwachtingen uit te spreken. Dit moet wel mogelijk zijn, aangezien er rekening moet worden gehouden van eventuele laaggeletterdheid van ouders. Aanbevelingen op basis van deze conclusie worden gemaakt in hoofdstuk 9.

Conclusie.

Er zijn meerdere aanpakken die effectief zijn gebleken om het contact met ouders te vergroten en te verbeteren. De meest passende aanpakken zijn: Huisbezoeken, laagdrempeligheid van de school en het aangaan van een relatie met de ouders. Deze aanpakken worden verder uitgeschreven in de aanbevelingen.

8. Conclusie.

Aan het eind van het onderzoek kan er gezegd worden dat er verschillende manieren zijn die PCBS de Willem van Oranje kan inzetten om het contact met ouders te versterken en te zorgen voor een constructief pedagogisch klimaat. Uit de tien interviews met ouders blijkt dat meer dan de helft van de ouders dat is geïnterviewd, tevreden is over hoe de leerkrachten contact onderhouden met de ouders en ook de manier van informatieoverdracht is goed. Echter, drie van de tien ouders geeft aan ontevreden te zijn en hiervoor worden belangrijke redenen genoemd. Ouders hebben het gevoel dat er niet naar hen wordt geluisterd en hebben specifieke conflicten gehad met de leerkrachten, waardoor het vertrouwen tussen de ouders en de leerkrachten minder is geworden.

De veranderingen die zijn doorgevoerd door de schoolleiding, met het oog op het behalen van het 'keurmerk ouderbetrokkenheid 3.0' zijn in de ogen van de ouders, een stap in de goede richting. Deze veranderingen hebben betrekking op de aanpassingen die de school al heeft gedaan de afgelopen jaren. Die zijn benoemd in de deelconclusie van deelvraag drie.

De leerkrachten zijn niet altijd positief over het contact met de ouders. Uit de interviews blijkt dat vijf van de acht leerkrachten het contact met ouders niet geheel positief ervaart. De redenen die zij benoemen zijn de verwachtingen van ouderbetrokkenheid, het zakelijke contact vanuit de school en de frequentie van het contact met ouders. Leerkrachten denken dat dit kan komen door eventuele cultuur- of taalverschillen. Zowel de leerkrachten als ouders dragen concrete opties aan om het contact tussen de ouders en de school te verbeteren. Deze worden meegenomen in de aanbevelingen.

Er zijn meer aanknopingspunten voor verbeteringen gevonden in de literatuur. Zoals het aangaan van een relatie tussen ouders en leerkrachten, zoals wordt benoemd bij 'educatief partnerschap'. Dat is een aanpak die als beste wordt omschreven om een constructief pedagogisch klimaat te handhaven binnen een school. Andere aanpakken die effectief zijn gebleken om het contact met ouders te vergroten en te verbeteren zijn: Huisbezoeken, laagdrempeligheid van de school en het aangaan van een (wederkerige) relatie met de ouders.

9. Aanbeveling.

De aanbevelingen die worden gedaan, op basis van de verzamelende gegevens van dit onderzoek, zijn als volgt:

1. Relaties aangaan

Leerkrachten benoemen in de interviews dat ouders veelal naar school komen voor formele gesprekken, zoals de kennismakingsgesprekken en rapportgesprekken. Uit de interviews bleek dat ouders en leerkrachten het leuk zouden vinden als er momenten zijn waarop ouders informeel de school inkomen. Zij verstaan onder informeel bijvoorbeeld te helpen van eten maken, het versieren van de klas of zelfs een kennismakingsavond voor alle ouders van een klas. Dit waren concrete voorbeelden die ouders gaven tijdens de interviews. Zoals uit de literatuur van Van der Pluijm (2014) is gebleken, is het ook voor ouders effectief wanneer zij onderling contact kunnen maken met elkaar. Het contact tussen ouders en leerkrachten wordt door informele momenten meer ontspannen. Dit zijn goede momenten om een band aan te gaan met ouders.

2. Invoering huisbezoeken:

Uit onderzoek (Veugelers & Schuitema, 2009) blijkt dat huisbezoeken niet alleen het contact met ouders en leerlingen versterken, maar ook meer inzicht geven in de leef- en gezinssituatie van de leerlingen. Ook haalt de school op zo'n moment, zoals een van de leerkrachten aankaart, de ouders niet naar school maar juist andersom. Mijn aanbeveling zou zijn om huisbezoeken aan het begin van het schooljaar in te voeren, in plaats van de kennismakingsgesprekken. Dit, omdat huisbezoeken over het algemeen veel tijd kosten. Het zou ook kunnen dat ouders een optie wordt gegeven: Of een gesprek thuis in de vorm van een huisbezoek, of een gesprek op school (kennismakingsgesprek). Het kan ook zijn dat ouders (of leerkrachten) zich namelijk niet prettig voelen bij een huisbezoek.

3. Evaluatiegesprekken of langere rapportgesprekken:

Ouders en leerkrachten gaven tijdens de interviews aan dat ze een evaluatiemoment tussendoor missen. Het kennismakingsgesprek staat te veel op zichzelf. Een tussenevaluatie kan worden gecombineerd met de rapportbespreking. Dit is wel een tijdsinvestering voor de leerkrachte. Maar de leerkrachten kunnen op die manier het gehele jaar door de schoolloopbaan van de leerling benoemen tijdens het gesprek en dit als leidraad gebruiken voor het contact (Lusse & Diender, 2014).

4. Duidelijker beleid:

Zowel een ouder als een leerkracht gaven aan dat er een duidelijker beleid uitgedragen kan worden wat betreft gedrag en consequenties. Daarmee wordt bedoeld, dat wanneer een

leerling straf krijgt voor bepaald gedrag, dat deze consequentie altijd hetzelfde is, bij die leerkracht. Dit geeft meer duidelijkheid voor ouders en voor leerlingen. Er kan worden gekeken naar eenzelfde visie als dat op de zusterschool, de Savornin Lohman, wordt gehanteerd.

5. 'Home School Contracts':

Wat aansluit bij een duidelijker beleid, zijn de 'home school contracts'. Tijdens een intake kan dit beleid en de visie van de school worden toegelicht door middel van een contract. In dit contract staat wat er van ouders wordt verwacht en wat ouders kunnen verwachten van de school. Dit is natuurlijk geen bindend contract, maar zo worden wederzijdse verwachtingen uitgesproken. Dit bleek effectief te zijn in Engeland en Washington.

6. Uitnodigend & laagdrempelig zijn:

Het blijft lastig om ouders aan te spreken die bijna nooit op school zijn of die niet betrokken lijken bij het kind. Om deze ouders betrokken te maken, kunnen leerkrachten tijdens kennismakingsgesprekken (op school of thuis), zorgen dat ouders zich welkom voelen. Om de samenwerking te bevorderen kunnen de leerlingen ook worden uitgenodigd voor gesprekken met ouders en om samen te werken aan de toekomst van de leerling (Lusse & Diender, 2014). Juist de ouders die weinig aanwezig zijn op school, kunnen worden meegevraagd voor bijvoorbeeld een uitje of vragen hoe het met hem/haar gaat, kan de band doen versterken. Ouders die onzeker zijn over hun geletterdheid zijn minder geneigd om zich met schoolse zaken te bemoeien. Bij deze ouders is juist extra aandacht gewenst, om zich zekerder te maken wat betreft zaken op school (Van der Pluijm, 2014).

10. Discussie.

Hieronder staan een aantal reflecties beschreven op het onderzoek en de onderzoeks aanpak.

Bij de eerste deelvraag bleek het lastig te zijn om vijftien ouders te bevragen. Zoals in de aanpak bij de deelvraag staat beschreven, zijn er uiteindelijk tien ouders bevestigd. Er kan niet worden gegarandeerd dat een representatieve groep is van alle ouders op PCBS de Willem van Oranje. Wat wel prettig was, was dat niet alle ouders tevreden waren over de school. Er zaten ouders bij die zeer goede suggesties aanboden, om mee aan de slag te gaan. Het kan wel zijn dat ouders sociaal-wenselijke antwoorden hebben gegeven. Dit is niet bevorderlijk

voor de betrouwbaarheid van dit onderzoek.

Een punt van aandacht bij de tweede deelvraag, was het invullen van de klassenlijst. Niet iedere leerkracht heeft een eigen klas, vandaar dat niet elke leerkracht de vragenlijst heeft ingevuld. Uiteindelijk hebben vijf van de acht leerkrachten een klassenlijst ingevuld. Dat maakte het anonimiseren van de gegevens lastiger; zo is in de tabel te zien welke leerkracht geen vragenlijst heeft ingevuld. Ook het motiveren van de leerkrachten om de vragenlijst in te vullen, is niet in alle gevallen gelukt. Daarbij was er in de klassenlijst geen vraag meegenomen over het opleidingsniveau van de ouders en of dit bekend is bij de leerkrachten. Zo is er minder aansluiting bij de deelvraag over de populatiekenmerken van de ouders van de school.

Over het algemeen is het onderzoek uitgevoerd zoals het in de onderzoeksaanpak is beschreven. Het onderzoek is zo valide en zo betrouwbaar mogelijk uitgevoerd. Het is echter een onderzoek wat passend is voor deze school en deze setting. Het onderzoek is daardoor minder generaliseerbaar dan anders (Van der Donk & Van Lanen, 2014). Verder had het onderzoek uitgebreider kunnen zijn wanneer er meer tijd was geweest om data te verzamelen. Ook kan er geen effectiviteit worden gemeten wat betreft de aanbevelingen van het onderzoek.

11. Reflectie.

Aan het eind van dit onderzoek kan er gezegd worden dat dit onderzoek is aangepakt zoals is vastgesteld in het onderzoeksplan van februari 2015. Dit onderzoeksplan is gemaakt op basis van literatuur van Van der Donk & Van Lanen (2014) en op adviezen van Martine van der Pluijm. Er is gebruik gemaakt van interviews met ouders, leerkrachten en schoolleiding, van klassenlijsten en literatuuronderzoek.

Zoals in de discussie is te lezen, zijn er wel een aantal factoren binnen het onderzoek die anders zijn gelopen:

1. De blinde steekproef van 15 ouders is niet behaald; er zijn in totaal 10 ouders geïnterviewd. Er is niet te garanderen dat dit een representatieve steekproef is van de ouders van de school.
2. Niet alle leerkrachten hebben de klassenlijst ingevuld. Vijf van de acht leerkrachten hebben dit wel gedaan.

Het onderzoek is naar mijn idee wel goed verlopen; Alle ouders en leerkrachten hebben

eerlijk gesproken over hun ervaringen van contacten met elkaar. Dit is een sterk punt van mijn onderzoek. Een zwakker punt is dat de steekproef van ouders dus eigenlijk te klein is om een representatief beeld te geven van de mening van ouders. Daarnaast is er te weinig informatie over het precieze opleidingsniveau van de ouders van de school. Wanneer hier meer over bekend zou zijn, zouden er meer concrete oplossingen aangedragen kunnen worden om aansluiting te vinden bij de ouders.

Als mijn onderzoek opnieuw zou moeten worden gedaan, op bijvoorbeeld een andere school, zou ik er meer tijd voor uittrekken om een grotere steekproef van ouders te kunnen bevragen. Ook zou ik juist de ouders die niet te bereiken zijn wanneer de steekproef is gedaan, uitdrukkelijk willen uitnodigen om mee te werken aan het onderzoek. Verder ben ik tevreden over de manier waarop zowel ouders als leerkrachten hun mening hebben gegeven.

12. Referentielijst.

- Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M., & Oolbekknink-Marchand, H. (2013). *Leraren en ouderbetrokkenheid*. Radboud Universiteit Nijmegen: Behavioral Science Intitute.
- Berding, J., & Pols, W. (2009). *Schoolpedagogiek: Opvoeding en onderwijs in de basisschool*. Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Booijnk, M. (2007). *Terug naar de basis: Mogelijkheden tot het verbeteren van de communicatie tussen leerkrachten en allochtone ouders in het primair onderwijs*. Leiden: Faculteit der Sociale Wetenschappen.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. In: *International Encyclopedia of Education, Vol. 3, 2nd Edition*. Oxford: Elsevier.
- CPS (2009). *Een onderzoek naar de rol van ouders in primair onderwijs, deel 2*. Amersfoort: CPS Onderwijsontwikkeling en advies.
- CPS (2010). *Een onderzoek naar de rol van ouders in primair onderwijs, deel 3*. Amersfoort: CPS Onderwijsontwikkeling en advies.
- Dale van. (2003). *Nederlands Woordenboek*. Utrecht: Van Dale Lexicografie.
- Diender, A. (2012). *De Rotterdamse koers voor ouderbetrokkenheid*. In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 441 7
- Dobbie, W., & Fryer Jr. R. G. (2011). Are High-Quality schools enough to increase achievements among the poor? Evidence from the Harlem Children's Zone. *American Economic Journal*, 3, 158-187. Doi: 10.1257/app.3.3.158.
- Dom, L. (2006). *Ouders & Scholen: Participatie of (ongelijke) strijd*. Gent: Academia Press. ISBN: 978 90 382 1036 0
- Donk van der, C., & Lanen van, B. (2014). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Gemeentelijke Basis Administratie. (2006). Verkregen via: <http://rotterdam.feiten.info>.
- Gonzales-DeHass, A. R., Willems, P. P., & Doan Holbein, M. F. (2005). Examining the relationship between parental involvement and student motivation. *Educational Psychology Review*, Vol. 17, 2, 99-123. Doi: 10.1007/s10648-005-3949-7
- Haarden, H. (Red.) (2012). *Nadenken over opvoeding*. Antwerpen – Apeldoorn: Garant. ISBN: 978 90 441 2837 6.
- Hijlkema, B. (2006). Over oudercontacten in een kleurrijke basisschool. *Onder de loep*, Hoogers, R. (2011). *Onderzoeksmethoden*. Verkregen via:

<http://wetenschap.infonu.nl/onderzoek/86838-onderzoeksmethoden.html>

- Klaassen, C. (2008). *Kortlopend onderwijsonderzoek: Scholen op weg naar educatief partnerschap met ouders*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen.
- Luderus, A., & Jacobs, F. (2007). Werken aan het pedagogisch klimaat. *JSW*, 91.
- Lusse, M. (2012). *Thema ouderbetrokkenheid; Literatuurverkenning children's zone*.
- Lusse, M. (2012). *Hoe kan ouderbetrokkenheid bijdragen aan het schoolsucces van Rotterdamse kinderen?* In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 441 7
- Lusse, M., & Diender, A. (2014). *Samen werken aan schoolsucces*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Menheere, A., & Hooge, E. (2010). *Ouderbetrokkenheid in het onderwijs*. Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding, Hogeschool Amsterdam.
- Mooij de, M., Krimpen van, M., & Kroos, A. (2012). *Nationaal programma Rotterdam-Zuid: Uitvoeringsprogramma 2012-2014*. Verkregen via: <http://www.rotterdam.nl/nprz>.
- Mullingen van, W., Gieles, P., & Nieuwenbroek, A. (2008). *Tussen thuis en school: Over contextuele leerlingenbegeleiding*. Leuven: Uitgeverij Acco. ISBN: 978 90 334 4870 6
- Pels, T. (2011). *De pedagogische functie van het onderwijs*. Verwey Jonker Instituut.
- Prins, D., Wienke, D., & Van Rooijen, K. (2013). *Ouderbetrokkenheid in het onderwijs*. Verkregen via: <http://www.nji.nl/nl/Ouderbetrokkenheid-in-het-onderwijs.pdf>
- PCBO (2013). *Strategisch Beleidsplan 2013-2017: Meesterschap op Zuid!*
- PCBS (2012). *Schoolplan 2012-2016 PCBS Willem van Oranje*.
- Pluijm van der, M. (2014). *Taal begint thuis*. Beter Presteren Rotterdam: Veenman.
- Smit, F. (2012). *Ouderbetrokkenheid, ouderparticipatie en democratisch partnerschap*. In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 441 7
- Smit, F., & Driessen, G. (2002). *Allochtone ouders en de pedagogische functie van de basisschool*. Nijmegen: ITS – Radboud Universiteit Nijmegen.
- Smit, F., Driessen, G., Sluiter, R., & Brus, M. (2007). *Ouders, scholen en diversiteit: Ouderbetrokkenheid en -participatie op scholen met veel en weinig achterstandsl leerlingen*. Nijmegen: ITS – Radboud Universiteit Nijmegen.
- Smit, F., Sluiter, R., & Driessen, G. (2006). *Literatuurstudie ouderbetrokkenheid in internationaal perspectief*. Nijmegen: ITS – Radboud Universiteit Nijmegen.
- Stals, K. (2012). *De cirkel is rond: Onderzoek naar succesvolle implementatie van interventies in de*

- jeugdzorg*. Utrecht: Universiteit Utrecht. Verkregen via:
<http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/242465>
- Vette de, A. M. P. (2014). *Schoolgids 2014-2015 PCBS Willem van Oranje*. Verkregen via:
<http://www.pcbs-willemvanoranje.nl/Informatie>.
- Veugeliers, W., & Schuitema, J. (2010). *Grenzen aan de pedagogische taak van de docent*. Amsterdam: Department of Child Development and Education, Universteit van Amsterdam. ISBN 978-94-6142-002-2
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2009). *Vertrouwen in de school; over de uitval van 'overbelaste' jongeren*. Amsterdam: Amsterdam Univeristy Press.

13. Bijlagen.

1. Analyse interviews Ouders.

Kernbegrip / Ouder.	Personalia	Contact	Middelen	Partnerschap	Suggesties
Ouder 1	Deze ouder woont 12 jaar in Rotterdam en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO.	Deze ouder heeft geen op- of aanmerkingen voor het contact met de school. Ze vindt het fijn dat ze wordt gebeld wanneer er iets is.	Ze heeft geen tijd om veel naar school te komen, omdat ze werkt. Ze is wel aanwezig bij rapport- en kennismakingsgesprekken.	Er is partnerschap: Ze ziet leerkrachten als ouders overdag.	Deze ouder heeft geen suggesties.
Ouder 2	Deze ouder woont nu 36 jaar in Nederland en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO.	Deze ouder is tevreden over de school en de contacten met leerkrachten. Ze vindt alles duidelijk, middels de nieuwsbrieven en emails. De leerkrachten zijn alert.	De kennismakingsgesprekken en panelavonden zijn voor deze ouder minder relevant, omdat ze een oudere zoon heeft waarmee ze dit alles al heeft meegemaakt. Soms gaat deze ouder naar de koffieochtend en inloopochtend. De ouder vindt de verlengde schooltijd prima, omdat de kinderen dan meer leren in plaats van buiten spelen. Er is een goede informatieoverdracht.	Deze ouder heeft nooit conflicten met de school (gehad). De visie van ouder en school komen overeen. De ouder vertrouwt de school. De school is in positieve zin veranderd; veiliger, schoner en leerkrachten zijn vriendelijker.	Deze ouder heeft geen suggesties.
Ouder 3	Deze ouder woont 12 jaar in Rotterdam en twee jaar in deze wijk. Ze heeft twee kinderen, waarvan er 1 op de WvO zit. Deze ouder komt oorspronkelijk uit de Dominicaanse republiek.	De ouder is gewend aan de tijden, leerkrachten en is bekend met de school. De ouder is zeer tevreden en geeft de school een 9,5. De ouder is zeer te spreken over de directrice, vanwege haar	De ouder vindt dat de langere schooltijden goed zijn voor de ontwikkeling. De ouder heeft toezicht op wat het kind leert op school. Dit komt door de nieuwsbrief.	Ze voelt zich erg betrokken door de leerkrachten. Er is een goed partnerschap tussen haar en de school, bijvoorbeeld wanneer er iets is voorgevallen. Dan gaat zowel de ouder, als Nico op zoek	Op het moment van inschrijven, duidelijk de verwachtingen naar elkaar uitspreken, naar ouders toe zodat er een doorgaande lijn komt. Ze denkt dat Sandra iedereen wil plezieren, maar dat

		eerlijkheid. De ouder vindt het prettig als leerkrachten haar gelijk bellen wanneer er iets is. Ze vindt het ook fijn dat leerkrachten zien dat zij betrokken is. De leerkrachten helpen haar een oplossing te zoeken voor eventuele problemen. De regels zijn duidelijk. Feedback van de leerkrachten vindt ze prettig. Ze heeft respect voor Nico en zijn taken. De kinderen voelen zich goed en thuis op in de school. De ouder vindt het fijn dat ze altijd de school kan bereiken.	De leerkrachten kiezen elke keer iemand anders uit om te helpen met bijvoorbeeld uitjes. De ouder vindt de inloopochtenden ook leuk. De panelavonden sluiten niet aan bij de behoefte van deze ouder. De ouder noemt ook de schoolnieuwsbrief. Deze ouder heeft een beloningssysteem voor het kind ingezet, om hem te motiveren. De school heeft een breed netwerk waardoor hulp kan worden aangeboden.	naar de waarheid achter het verhaal en zo zoeken ze de situatie uit. Deze ouder ziet dat sommige ouders enkel hun kind afgeven op school en geen interesse tonen. De ouder ziet, dat op het moment dat jij betrokken bent, dat de school dat ook is. De school is flexibel. Thuis moet het leerproces worden doorgezet.	dat niet mogelijk is.
Ouder 4	Deze ouder woont sinds 2,5 jaar in Nederland en sinds vier maanden in Rotterdam. Ze heeft twee kinderen op deze school.	Deze ouder spreekt goed Nederlands. Het jongste kind heeft het niet fijn op school. Hij wordt gepest en wil liever niet naar school. Ook is hij al eens weggelopen. De leerkracht had op dat moment geen tijd om te spreken met de ouder.	Deze ouder heeft het te druk voor de koffieochtenden. Als de ouder het belangrijk vindt, komt ze wel naar school, bijvoorbeeld voor de rapportgesprekken en kennismakingsgesprekken.	Deze ouder heeft weinig contact met de andere ouders. Er zijn geen conflicten wat betreft opvoedingsvraagstukken tussen de ouders en school.	Meer activiteiten organiseren waar ouders ook aan mee kunnen doen, zoals met Koningsdag.

		Deze ouder was erg kwaad over de situatie. De ouder laat zich uit over de onrust in de klas, die veroorzaakt wordt door twee leerlingen in de klas. Er staan meerdere leerkrachten voor die klas. De leerkracht heeft niet altijd tijd om problemen aan te pakken. Het verschilt per leerkracht. De ouder weet niet of de leerkrachten naar haar luisteren. Met de ene leerkracht heeft deze ouder een betere band dan met de andere leerkracht. De ouder ziet meerdere leerkrachten voor 1 kind. De ouder vindt dit verwarrend.			
Ouder 5	Deze ouder woont al haar hele leven in Rotterdam en is opgegroeid in deze wijk. Ze heeft 1 kind op deze school.	Haar band met leerkrachten is goed, omdat ze zelf bij deze leerkrachten in de klas heeft gezeten. Haar kind heeft nu dezelfde leerkrachten. De ouder vindt het jammer dat het een zwarte school is geworden. Dit komt door de wijk.	Deze ouder vindt het prettig dat school tot 17:00 duurt, omdat haar kind dan niet naar de BSO hoeft en de gehele dag dezelfde mensen ziet. De ouder vindt dat je erg op de hoogte wordt gehouden door de school, door middel van mailtjes, nieuwsbrieven.	Vroeger was er een duidelijke grens tussen school en thuis. Nu kun je als ouder bij de school naar binnen kijken. Deze ouder vindt het positief, omdat er veel betrokkenheid is. Aan de andere kant ligt er veel druk op het kind, om de lijn thuis door te zetten en door de lange dagen.	Aan het begin van het schooljaar (voor de jongere groepen) een ouderbijeenkomst, zodat ouders en leerkrachten elkaar beter leren kennen. Dit verplicht maken voor iedereen, maar het wel informeel houden. De rapportgesprekken verlengen. Die lopen namelijk altijd uit.

		Er is goed contact met de leerkrachten. De ouder kent ze allemaal en heeft zelfs bij 1 van de leerkrachten zelf in de klas gezeten. Toen het kind werd gepest, is het aangepakt door de leerkracht, zodat het niet meer gebeurde. De school luistert naar de ouder en de school belt wanneer er iets is. De directrice is altijd beschikbaar voor een gesprek. De directrice is alert op de veiligheid van de kinderen. 's ochtends met de juf praten, daar is geen tijd voor. Deze ouder wil rustig over haar kind en eventuele veranderingen kunnen praten. Deze ouder heeft er bewust voor gekozen, om ondanks verhuizingen, haar kind op deze school te houden. De ouder voelt zich vrij om te vertellen waar ze mee zit. De ouder heeft het gevoel dat er naar haar wordt geluisterd. Haar kind voelt zich ook veilig op school.	De informatie is uitgebreid. Er zijn extra lessen die je kan volgen via internet, ouders weten precies wat er in de kals gebeurd. Deze ouder komt niet naar de koffieochtenden omdat ze geen band heeft met de andere ouders en omdat ze het druk heeft. Koffieochtenden zijn om te kletsen, niet per see voor betrokkenheid. De leerkracht gebruikt positiviteit voor het kind. Deze ouder vindt het jammer dat ze niet op de hoogte is van de panelavonden. Zij geeft aan dat je dus minder op de hoogte bent wanneer je niet naar de koffieochtend komt	Deze ouder voelt zich betrokken bij school. Helpen in de klas doet de ouder wel. Qua opvoedend denken zitten de ouder en school op 1 lijn. De binding tussen ouders is anders, omdat de school vroeger meer als buurthuis diende en omdat dat nu niet meer is. De problemen in de wijk zijn niet te verhalen bij de school, omdat de school er niks aan kan doen.	
--	--	---	---	--	--

Ouder 6	Deze ouder woont 42 jaar in Rotterdam en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO	Deze ouder is bekend met de school, omdat familieleden hier op school hebben gezeten. Over het algemeen is ze tevreden over het contact met de school. De leerkrachten zijn alert. Deze ouder heeft ervaren dat het lastig is om meerdere leerkrachten/aanspreekpunten te hebben. Ze werd meerdere malen op een dag gebeld door verschillende leerkrachten. De ouder vindt dat de leerkracht zich goed aan de gestelde regels houdt, wat betreft bellen en contact. Ouder geeft toe dat ze wat verbitterd is over de gang van zaken op school. Ze heeft gezien dat haar kind door een leerkracht tegen een hek wordt gehouden. Hier is zij het niet mee eens. Ze heeft het gevoel dat het gedrag van de leerkrachten wordt verdedigd. Volgens deze ouder is het al meerdere keren voorgevallen, dat de leerkracht grof taalgebruik of handtastelijkheden gebruikt. De ouder vindt het een leuke	De ouder heeft het gevoel dat er de afgelopen jaren niet veel veranderd is aan de informatieoverdracht en denkt dat het in de lagere groepen vlotter ging dan nu. Maar dit zou ook kunnen komen omdat ze zelf minder aanwezig is op school. Vroeger ging deze ouder wel naar koffieochtenden, maar niet altijd in verband met werk. Nu gaat de ouder niet, in verband met ontevredenheid over de school.	De ouder heeft met school afgesproken, dat als er iets is, dat ze haar mogen bellen. Dat wordt ook gedaan. Ouder woont dichtbij, dus dat is makkelijk als ze naar school moet komen. De ouder vraagt zich af hoe ouders worden geselecteerd om mee te gaan op schoolreis. De ouder vindt dat dit gaat om scheve verhoudingen: Wel mee met kleine uitstapjes, maar niet op schoolreis. Ouders uit de oudercommissie mogen mee op schoolreis, maar dat zijn te weinig ouders. Er mogen dus altijd nog andere ouders mee. Ze vindt het niet erg als haar kind straf of een standje krijgt, maar ze vindt dat leerkrachten een goed voorbeeld moeten geven. De omgang met de leerlingen kan netter. De ouder is het er niet mee eens dat haar kinderen worden beetgepakt. Agressie naar een leerling, lokt uit ook agressie uit bij de ouder. De ouder geeft aan dat ze haar kinderen leert op voor zichzelf op te komen, als ze vinden dat ze naar	Suggestie: 1 aanspreekpunt voor de ouders. Suggestie: Tussen een bepaald tijdstip bellen. Suggestie: Duidelijkere regels stellen naar de leerkrachten toe, over het niet aanraken van kinderen.
----------------	---	---	---	--	--

		school. Leerlingen mogen geen voorwerpen naar zich toegeworpen krijgen.		worden behandeld. De ouder vindt dat het personeel op school is aangenomen om een pedagogisch beroep uit te voeren en om te gaan met de stress. De relatie tussen ouder en leerkracht moet gelijkwaardig zijn. Regels van de school moeten ook door de leerkrachten consequent worden nageleefd	
Ouder 7	Deze ouder woont 38 jaar in Rotterdam, 11,5 jaar in deze wijk en heeft 2 kinderen op PCBS de WvO.	Het contact met de school gaat goed. Als de ouder het ergens niet mee eens is, benaderd ze de leerkrachten. Er is mailcontact, telefonisch en persoonlijk contact met de leerkracht. Deze ouder doet alles voor haar kinderen. Als ze zich ergens niet prettig bij voelt, spreekt ze de leerkracht aan. Ze ervaart het contact met de leerkracht als prettig. Het is persoonlijk; niet elke ouder durft op de leerkracht of directie af te stappen. De deur van de directie is altijd open. Ook al zijn de school en deze	De ouder zit in de MR, ouderraad en is luizenmoeder. Ook probeert de ouder altijd aanwezig te zijn bij de koffieochtenden. Hier observeert zij wat gaande is en wat leeft onder de ouders. Tot 17:00 naar school is wel heel lang. De ouder ziet dat leerkrachten door de CZ overwerkt zijn. Ouder denkt ook dat de agressie van kinderen toeneemt door de CZ.	Schreeuwen van leerkrachten tegen kinderen vindt ze niet kunnen: Een leerkracht mag ook gefrustreerd zijn maar moet wel professioneel blijven. Het partnerschap zit goed. Wanneer dit niet zo zou zijn, maakt de ouder een keuze of de school wel geschikt is voor het kind. Tot nu toe is ze overal met de school uitgekomen. Er komen een hoop ouders niet naar school, wat met de doelgroep te maken heeft. De ouders die niet aanwezig zijn, zullen denken 'het is de verantwoordelijkheid van school'.	De ouder heeft geen suggesties voor de school.

		ouder het niet altijd met elkaar eens, kan er wel over gesproken worden. Deze ouder wilde graag andere een andere manier van straf voor haar kind. De ouder motiveert haar beslissing en vindt dat de leerkracht hier mee akkoord moet gaan.			
Ouder 8	Deze ouder komt oorspronkelijk uit Tjaad, woont nu 12 jaar in Nederland en heeft 3 kinderen op PCBS de WvO.	Het contact met de school gaat goed. Het is wel beter dan eerst, omdat er voorheen problemen waren met haar kind. Nu gaat het beter. Het kind had wat gedragsproblemen. De contacten met leerkrachten gaat goed, er zijn geen problemen. Als er iets is met de kinderen, wordt ze opgebeld en wordt er gesproken. Deze ouder is voor 70% tevreden met de school. De ouder vindt het fijn dat ze altijd langs kan komen als er iets is.	De ouder komt op rapportgesprekken en kennismakingsgesprekken. De inloopmomenten in groep 1 worden wel bezocht. De ouder is niet gevraagd om naar de inloopmomenten van groep 4 te komen. De ouder komt niet naar de koffieochtenden, omdat daar geen Nederlands wordt gesproken. De mailtjes van de leerkrachten worden goed ontvangen, met daarin de nieuwsbrieven.	Vroeger hielp deze ouder in de klas, nu niet meer. Samen met de leerkracht wordt er een oplossing gezocht voor een probleem. Soms vindt de ouder dat de leerkrachten zelf meer problemen zouden moeten oplossen. De ouder vindt het goed dat ze op de hoogte wordt gehouden door de leerkrachten.	- Nederlands spreken in de ouderkamer. Deze ouder voelt zich anders dan de rest van de ouders; - Meer korte gesprekjes met leerkrachten.

Ouder 9	De ouder woont 23 jaar in Rotterdam en heeft 1 kind op de WvO.	De ouder heeft weinig contact op school, omdat zijn partner meestal gaat. In verband met werk kan hij alleen 's avonds. Contact met de leerkracht gaat goed. Ook met de directie zijn er geen problemen. De ouder vindt het een leuke school. Zo lang het met het kind goed gaat, is alles in orde. De ouder vindt de school veilig. De ouder is geheel tevreden over de school en het contact met leerkrachten. De ouder geeft toe dat de vroegere directeur beter was, vooral voor de moeders.	Vroeger ging de ouder wel naar ouderavonden. Voor de rapportgesprekken komt de ouder zelf naar school. Zijn partner is naar de kennismakingsgesprekken geweest. Ook de nieuwsbrief wordt gelezen. De informatieoverdracht is duidelijk. De ouder wist niet dat er nog wel koffieochtenden zijn, daarom komen hij en zijn partner niet.	De ouder vindt zichzelf betrokken bij zijn kinderen. Zijn oudste dochter helpt veel met schoolwerk van het jongste kind. Er is partnerschap en overeenkomst in de manier van opvoeden. Er zijn geen conflicten over.	De ouder heeft geen suggesties.
Ouder 10	De ouder woont al haar gehele leven in Rotterdam en heeft drie kinderen op PCBS de WvO en 1 op de PSZ.	De ouder vindt dat het probleem aangepakt moet worden bij de wortels. Met de leerkrachten van de overige kinderen gaat het contact goed. De ouder heeft frustraties naar sommige leerkrachten toe. De ouder vond dat bepaalde argumenten van de leerkrachten niet voldoende waren. Ook de leerkrachten zijn nooit te oud om te leren van een situatie.	De ouder is veel aanwezig binnen school, maar voornamelijk voor de jongere kinderen. Ze is regelmatig aanwezig bij de koffieochtenden en inloopochtenden. De ouder helpt graag in de klas en is graag bezig binnen school. De ouder wil graag mee op schoolreisje, maar dat is nog niet gebeurd. De informatie wat betreft leerling [X] mag duidelijker.	Een van haar kinderen zit in een traject, waardoor hij niet meer lessen volgt op PCBS de WvO. De school past niet meer bij leerling [X]. De ouder geeft aan dat de school een label op hem projecteert. De school heeft niet goed gefunctioneerd volgens de ouder. Er zat veel verschil in de visie op opvoeding tussen de school en de ouder. De ouder heeft weinig vertrouwen in hulpverleners,	Suggestie: Voordat de school achter een leerkracht gaat staan, eerst de situatie onderzoeken. Suggestie: Eerst zelf een probleem proberen op te lossen, daarna pas ouders bellen.

		De ouder heeft vrijwillig een gezinscoach. Ze gelooft dat bepaald gedrag van haar kinderen, thuishoren in een passende fase. De ouder heeft niet het idee dat alle leerkrachten naar haar luisteren. De ouder vond dat ze snel gebeld werd wanneer er een probleem is met 1 van haar kinderen.		vanwege vroegere ervaringen. Meestal komt de ouder samen met Nico wel uit een situatie of conflict. Over het algemeen heeft de ouder wel vertrouwen in de leerkrachten, maar door de voorgevallen incidenten helpt ze nu minder in de klas en in de school. De ouder vindt dat opvoeden samen met school gebeurd. Tegen haar is toen gezegd dat dit niet zo is. De visie van haar en school komt niet overeen. De ouder vindt dat de visie van school niet geheel wordt uitgesproken naar de ouders toe.	
--	--	---	--	---	--

2. Analyse Interviews leerkrachten.

Analyse interviews leerkrachten groep 3 t/m 8.

Kernbegrippen / Leerkrachten	(Werk)Ervaring	Oudercontacten	Middelen	Ouderbetrokkenheid	Suggesties	Klassenlijst
Leerkracht 1	De leerkracht werkt nu haar tweede jaar op deze school. Daarvoor vijftienvier jaar werkzaam geweest in Rotterdam en omgeving. De populatie was vergelijkbaar met deze school.	De leerkracht vindt het contact goed gaan. De leerkracht vindt niet dat er meer oudergesprekken moeten komen. Ouders in de bovenbouw hebben minder vragen. De enige contactmomenten zijn de verplichte gesprekken. De leerkracht neemt zelf initiatief om een gesprek te hebben. De leerkracht vindt via de mail communiceren snel, maar wel onpersoonlijk. Wanneer ouder minder goed Nederlands spreken, blijft het contact voornamelijk bij de geplande gesprekken. Ouders voelen zich op hun gemak tijdens deze gesprekken. Ouders die de leerkracht op het schoolplein ziet, daar is het contact goed mee. Ook al heb je als leerkracht wel eens vervelende dingen te vertellen, dat hoeft niet gelijk te betekenen dat het contact niet goed is. Ongeveer 50% van de ouders spreekt de leerkracht regelmatig en de overige 50% enkel tijdens geplande gesprekken.	De leerkracht staat voor schooltijd buiten, om de kinderen te ontvangen en om met ouders te praten. De kennismakingsgesprekken vindt de leerkracht erg waardevol. Er zijn koffieochtenden en ouderbijeenkomsten. De school betreft ouders bij veel activiteiten..De leerkracht vindt dat ze nog te kort op deze school werkt om te weten wat er voor veranderingen zijn doorgevoerd.	Er zijn behoorlijk kritische ouders op deze school. De leerkracht benadrukt tegenover de ouders dat het voor het kind het beste is om samen te werken. Ouders zijn de expert. Er zijn weinig ouders aanwezig binnen de school. In lagere groepen is dat meer.	De leerkracht vindt dat de school de stijgende lijn moet doorzetten.	-
Leerkracht 2	2,5 jaar op deze school, ook	Als de leerkracht de ouders belt, komen ze	School doet veel moeite om	Leerkracht geeft aan dat een	Huisbezoeken lijkt deze	Ouders spreken

	als expertleerkracht. Daarvoor op de andere locatie 2 jaar stage gelopen. Verskil tussen de twee locaties, maar geen concrete voorbeelden. Ouders zijn ook verschillend.	wel. Om taalbarriere te voorkomen, neemt een moeder haar oudste zoon mee, om te tolken bij lastige begrippen. Meer een barriere met 'professionele gesprekken'. Meer ouders begrijpen weinig van wat de juf zegt. De leerkracht probeert buiten wel een kort gesprek aan te knopen met ouders. Ook wanner het met de ouders zelf minder goed gaat, wil de leerkracht dit graag weten. Informatieoverdracht door middel van de nieuwsbrief, over activiteiten gedurende de week. Feedback van ouders: Meer foto's in de nieuwsbrief. De leerkracht heeft veel positieve contact momenten met ouders. Ouders nemen veel initiatief in het maken van afspraken met de leerkracht. De leerkracht staat hier voor open en heeft bij ouders aangegeven dat ze haar altijd kunnen mailen. Het is wel een selectief groepje ouders. Dit geldt niet voor het grote deel van de klas. Moeders zijn verantwoordelijk voor het huis en de kinderen. Opvallend is, dat tijdens rapportgesprekken meer vaders naar school komen. Ouders reageren wel op mailtjes van de juf, maar het is nog een te selectieve groep.	het oudercontact te onderhouden, zoals rapportgesprekken en panelavonden. Wanneer het goed gaat, krijgen de ouders een brief thuis (complimentenbrief). Kinderen krijgen die brief wanneer ze hun best hebben gedaan in de klas. Handtekening van de juf staat er dan op. Ouders zeggen hier niks over, maar zijn blij als kinderen blij zijn. Ouders geven aan het fijn te vinden dat de leerkracht hen via de nieuwsbrief tips geeft om met het kind woordenschat bijvoorbeeld, te oefenen. Vroeger waren er huisbezoeken.	aantal ouders zich niet afmelden, wat ze jammer vindt. De opkomst van de panelavonden is laag. Leerkracht is teleurgesteld in de ouderbetrokkenheid voor dit soort middelen die de school bedenkt, om ouders in de school te krijgen. Op vrijwillige basis komen ouders minder vaak. Wanneer het om hun kind gaat, zijn ze er vaak wel. Ouders maken echt gebruik van de nieuwsbrief en de tips. Een aantal ouders waren niet op kennismakingsgesprek geweest. De leerkracht heeft met hen een andere afspraak gemaakt. De leerkracht vindt het jammer dat zij achter de ouders aan moet gaan.	leerkracht leuk, om meer te zien over de thussituatie van het kind en een ander soort band op te bouwen met de ouders. Leerkracht denkt dat een huisbezoek betrokkenheid oproep bij ouders.	goed NL: - 18% helemaal oneens; - 33% oneens - 49% eens Ouders nemen makkelijk contact op: - 25% helemaal oneens; -25% oneens; -25% helemaal me eens; -25% mee eens. Goede samenwerking: - 38% oneens; - 15% beetje oneens; - 44% eens; - 3 % helemaal mee eens.
--	--	--	---	--	---	---

Leerkracht 3	Deze juf werkt 24 jaar op deze school en is daarvoor werkzaam geweest in Suriname en de Nederlandse Antillen	Deze juf heeft kinderen van oudleerlingen in de klas. De juf is zelfs op kraamvisite geweest bij 1 van de kinderen die ze nu in de klas heeft. De juf heeft altijd een goede band gehad met ouders. De juf gaat makkelijk met ouders om en ouders komen naar haar toe met vragen. Vroeger werden leerkrachten uitgenodigd om thuis te eten bij ouders. De drempel naar ouders toe is iets verhoogd, omdat de professionele grens met ouders vervaagden. Leerkrachten en ouders waren vrienden, in plaats van professionele partners. De juf vindt het goed dat er een bepaalde afstand tussen ouders en leerkrachten is. Er is geen vrije inloop meer van ouders. Ouders moeten weten ze dat niet zo de klas in kunnen lopen, maar een afspraak moeten maken. De juf heeft zelf ouders gesproken over deze verandering. De ouders die al lang met deze school gebonden zijn, vinden de veranderingen lastig. Die zijn niet gewend om een afspraak te moeten maken om met een leerkracht iets te bespreken. Ouders geven aan dat ze het vroeger prettiger vonden.	De moeders zijn de school binnengekomen toen er Nederlandse les gegeven werd op school. Dit was een drempelverlaging. Toen de ouderkamer kwam, bleven ook veel moeders 's morgen binnen de school, om met elkaar te praten. In de ouderkamer worden bepaalde onderwerpen besproken om ouders voor te lichten. Vroeger werd dat ook gedaan, maar vond de juf het toch meer een theekransje. De school is bezig om het keurmerk ouderbetrokkenheid te behalen. Er is een oudercommissie en een regiegroep. In groep drie is er drie dagen in de week een inloop, voor ouders die met hun eigen kind gaan lezen, om zo het lezen te stimuleren. Deze inloopochtenden worden erg goed bezocht.	Ook in groep drie zijn er ouders die je helemaal niet ziet, omdat ze bijvoorbeeld werken. Vroeger zag je sommige turkse of marrokaanse moeders helemaal niet, in verband met cultuurverschil. Deze moeders zag de juf dan pas wanneer ze op huisbezoek gingen. Tegenwoordig ziet de juf alle ouders. Vaak moeders. Er was 1 vader aanwezig, de rest waren moeders. De juf had niet verwacht dat het zo'n succes zou zijn. De ouderbetrokkenheid is wat dat betreft in deze klas heel groot. Voor zowel de Overstap als voor de inloopochtend is er een vast groepje ouders. De meeste ouders komen wel naar rapport- en kennismakingsgesprekken. De juf denkt dat dit komt doordat het groep drie is. Ouders willen hier nog veel informatie over wat er dit jaar	De juf vindt dat de school af veel doet om het oudercontact te vergroten. De juf denkt dat er meer vrijwillige momenten moeten zijn om ouders de school in te krijgen. Ze denkt dat nu veel ouders naar school komen om iets aan te horen, niet om actief deel te nemen aan iets. Bijvoorbeeld: het versieren van de klas wanneer er een thema is. Wat groep zeven of acht zou kunnen doen om ouders binnen te krijgen, is misschien een beroependag, waarbij ouders komen vertellen over hun beroep. Dit kan misschien ook schoolbreed georganiseerd worden.	Ouders spreken goed NL: - 70% eens; - 12% oneens; - 8% beetje oneens. Ouders nemen makkelijk contact op: - 94% eens; - 6% oneens. Goede samenwerking: - 70% eens;; - 24% oneens; - 6% beetje oneens.
---------------------	---	--	--	---	--	--

		Dit is echt niet te handhaven, omdat je als leerkracht dan bijna geen les meer kan geven. De meeste ouders hebben er wel begrip voor. Er zijn ook ouders die in hun boosheid blijven hangen en die willen dat iets direct wordt opgelost. Bij de meeste lukt het wel om een vervolgspraak te maken, maar niet als ze te boos zijn. De juf probeert dan nogmaals uit te leggen dat iets niet kan en een afspraak te maken aan het eind van de dag. Ouders praten met de juf dan vaak niet meer over het probleem, maar over andere zaken. De ouders kunnen terecht bij de juf.	Alle ouders (die niet werken) waren aanwezig, om met hun kind te lezen. De klas heeft een nieuwsbrief, maar de juf weet niet of die goed gelezen wordt. De school heeft een nieuwsbrief, de juf mailt ouders, kan ze s morgens of s middags aanspreken. Ze vindt dat er genoeg momenten zijn om met ouders af te spreken. Meestal lukt het haar wel om alle ouders te bereiken.	allemaal gaat gebeuren, tenzij ze al meerdere kinderen hebben die groep drie al afgerond hebben. De juf denkt dat ouders niet altijd komen helpen, omdat ze bang zijn dat ze kennis niet hebben.		
Leerkracht 4	Deze juf werkt zes jaar op de WvO. Zij is gelijk vanuit de Pabo doorgestroomd. Ze heeft wel op een andere PCBO school haar LIO gedaan. Ze vindt haar werk leuk. Juf heeft een aantal maal groep zes gedaan en twee keer een andere groep.	De juf vindt dat er te weinig contact is met ouders en dat dit al jaren hetzelfde is. Er is alleen contact op de rapportgesprekken en kennismakingsgesprekken. Kinderen komen zelf naar school. Rapportgesprekken zijn te kort. Ouders willen vaak veel vertellen in die tijd, wat niet altijd mogelijk is. Er is veel informatieoverdracht tijdens de rapportgesprekken, over het kind. Dit vindt de juf fijn. Het contact met ouders is goed. De juf geeft aan dat het belangrijk is hoe je iets	Kennismakingsgesprekken en rapportgesprekken zijn verplicht. De juf blijft het proberen door middel van briefjes meegeven voor nieuwe afspraken. Het contact met de ouders is goed, ook over de mail wordt er snel gereageerd door ouders. Inloopochtend voor ouders, is redelijk goed bezocht; 8 van de 28 ouders. De juf kan niet benoemen wat er anders	1 van de 28 ouders is niet gekomen tijdens het rapportgesprek en zegt ook andere afspraken af. De juf vindt dat de ouders begrip voor haar hebben en dat zij goed met de ouders is gesprek kan over wat het beste is voor hun kind. Eenlijnigheid tussen school en thuis, om het kind te laten zien. De ouders willen dan overal aan meewerken.	De juf denkt dat een tolk in de school, voor gesprekken, zou helpen. Er komen dan meer ouders op gesprekken. Kennismakingsgesprekken in het midden van het jaar, zou ook goed zijn. Dit kan gedaan worden door: langere rapportgesprekken, ergens tussendoor nog een gesprek met ouders en tolken binnen de school.	Ouders spreken goed NL: - 55% oneens; - 35% eens; - 10% beetje eens. Ouders nemen makkelijk contact op: - 44% eens; - 10% beetje eens. - 41% oneens; - 5% beetje

		overbrengt. Ouders zijn bang om niet goed Nederlands te spreken. De ouders spreken Arabisch, de juf spreekt Nederlands terug. Ze denkt wel dat ze alle ouders bereikt, maar geeft ook aan dat ze niet weet of iedereen de brief wel leest. Alle emailadressen zijn werkend. Het oudercontact in deze klas gaat goed, maar kan beter.	wordt gedaan. Nieuwsbrief voor de klas wordt nu twee jaar gemaakt. De nieuwsbrief is een middel om het contact met ouders te vergroten. De kennismakingsgesprekken zijn een middel om het oudercontact te vergroten.	Het doel is; voor het kind. De juf vindt het jammer dat op vrijwillige momenten er minder ouders zijn. De juf denkt dat dit te maken heeft met de taalbarriere. De juf denkt dat ouders zich niet competent genoeg voelen voor de rapportgesprekken of kennismakingsgesprekken.		oneens. Goede samenwerking: - 28% oneens; - 3% beetje oneens; - 17% beetje eens; - 52% eens.
Leerkracht 5	Deze juf is acht jaar werkzaam op deze school en gelijk vanuit de Pabo begonnen. Meerdere malen groep 7 gedraaid en groep 4 en 5.	Het contact met ouders is wisselend. De samenwerking is afhankelijk van hoe de ouder naar het kind luistert. De juf vindt dat ze zichzelf constant moet verdedigen en dat vindt zij niet fijn. De juf vindt bepaalde reacties van ouders lastig om mee om te gaan. Het doel is om de vrede te bewaren. Daardoor zegt ze niet altijd wat ze wil zeggen. Nu durft ze dat wel steeds meer. De juf vindt wel dat ouders hun mening mogen geven, maar zij wil graag het laatste woord hebben. De leerlingen en ouders hebben het gevoel dat het ene kind zwaarder wordt gestraft dan het andere kind. Deze juf ziet bijna geen ouders, omdat kinderen zelf naar school	Er zijn kennismakingsgesprekken aan het begin van het jaar. Ouders kwamen dit jaar niet allemaal, omdat ze deze juf al kennen. De juf vindt de kennismakingsgesprekken wel nuttig, omdat er wordt uitgelegd wat er het komende jaar gebeurt, hoe de leerlingen nu zijn, of er iets is voorgevallen met ze. De juf heeft een aantal ouders nagebeld, er zijn er een aantal niet geweest. De school had eerst een brief, voor de ouders bij extreem gedrag van de	De juf wil geen conflicten, want er moet worden samengewerkt. Ouderbetrokkenheid is ook heel wisselend. Deze juf heeft op een ouderavond rond de zes ouders, van 18 leerlingen. De juf denkt dat dit komt door het cultuurverschil. Dat ouders denken: Thuis is thuis, school is school. Verschil in opvoedend denken. Er zijn wel ouders die aanbieden om te helpen, met uitjes bijvoorbeeld. Deze juf ziet heel weinig	De juf mist een duidelijk beleid vanuit de school, wat betreft gedrag en consequenties. De juf vindt dat het niet lekker loopt. De juf weet niet wanneer ze de IB'er erbij moet halen. De middelen zijn er, maar ze worden verschillend gebruikt. Een duidelijk beleid en naleving van de leerkrachten, geeft ouders ook meer duidelijkheid. De juf denkt dat wanneer daar meer duidelijkheid over is, er ook minder ongewenst gedrag zal zijn. Voor bepaald gedrag kunnen	

		komen. Er zijn veel ouders die openstaan voor de juf en het contact. Er zijn ook ouders die meer tegenover de juf staan of niet op gesprek komen. Het gedrag van ouders is in de ogen van deze juf niet veranderd. De juf vindt dat zij bepalend is in de klas en de ouder thuis. De juf is bang dat ze niet daadkrachtig overkomt op de leerlingen. Elke ouder verschilt en ook is er verschil in hoe men wil dat er contact wordt opgenomen. Als leerkracht moet je niet bang zijn om contact met ouders te zoeken, spreekt deze juf uit ervaring. De nieuwsbrief wordt via de mail verstrekt, maar niet iedere ouder heeft een emailadres opgegeven. Hier wordt meerdere keren om gevraagd, maar de juf krijgt geen emailadres terug.	kinderen. Er zijn meerdere brieven voor ongewenst gedrag. De leerkrachten doen allemaal iets anders. Deze juf gebruikt vooral als hulpmiddel: Ik wil het beste voor uw kind en samen een oplossing vinden'. Ook naar ouders luisteren. De school is bezig met een cursus over peercoachingsgesprekken en die technieken past deze juf ook toe in gesprekken met ouders. Informatieoverdracht door middel van een schoolnieuwsbrief en een klassennieuwsbrief.	vaders, omdat de opvoeding in bepaalde culturen veel bij de moeders ligt. De juf denkt dat er altijd wel een bepaalde groep is die je niet bereikt, maar ze zou het fijn vinden als er toch meer ouders betrokken waren.	wel vaste consequenties gesteld worden.	
Leerkracht 6	De juf is 22 jaar werkzaam op deze school. De langstwerkende juffen hebben nog profijt van de band die is opgebouwd toen ze net begonnen op school.	De school was vroeger erg laagdrempelig. De leerkracht kreeg toendertijd toestemming van de ouders om hun kinderen te slaan wanneer ze stout waren. De band met de ouders ging niet alleen over kinderen. De verandering in soort band, kwam toen maatschappelijk werk de school binnenkwam.	De juf denkt dat door middel van liefde, aandacht en een gemoederlijke sfeer, de schoolresultaten zullen verbeteren. Ook de inloopochtenden en de nieuwsbrieven vindt deze juf een zakelijk middel van	Ouders van deze kinderen hebben vaak zelf veel hulpvragen, waardoor ze hun kinderen niet altijd optimaal kunnen steunen en/of opvoeden. Ouders geven aan dat ze eerst de school uit moesten, en ze	De juf vindt dat huisbezoeken goed zijn voor het opbouwen en onderhouden van een relatie met ouders. De juf denkt dat het slimmer is om een turkse of marrokaanse medewerker ouderbetrokkenheid te	-

		Ouders waren bang voor maatschappelijk werk. Maatschappelijk werk kon geen vertrouwenrelatie opbouwen met ouders. Tegelijk met maatschappelijk werk kwam ook kinderbescherming. De nieuwe juffen hebben geen tijd om een vertrouwensband met ouders op te bouwen. Ouders zijn angstig geworden, ook voor dossiervorming. De school was altijd open met de vroegere directeur. Nu is er een andere sfeer binnen de school. De juf vindt het contact nu zakelijk. De wisseling van directeuren heeft het beleid richting oudercontact veranderd. De juf vindt het contact met ouders te weinig, omdat ze geen tijd heeft om alle ouders aan de deur te spreken. De school is al jaren bezig om het oudercontact te verbeteren. De juf vindt dat de agressiviteit van ouders, tegen vooral de jongere leerkrachten toeneemt. Door het ontslag van de Marrokaanse medewerker Ouderbetrokkenheid, viel de ouderkamer uit elkaar. De tijden en dagen van de ouderkamer zijn ingeperkt.	contact maken. De juf ziet geen meerwaarde van de verlengde schooltijd in de resultaten van de kinderen.	de school nu weer in worden getrokken. Er komen haast geen ouders helpen met festiviteiten. Ouders doen te weinig met de kinderen thuis, zoals spelletjes of Nederlands spreken. Er zit verandering in, maar dat gaat heel langzaam. Ontbijten wordt nog steeds niet veel gedaan door de kinderen. De ouders hebben desinteresse in hun kind. Ouders wordt angst aangepraat door alles wat er in de zorg en met kinderen is gebeurd de afgelopen jaren.	hebben, om meer aansluiting te vinden met ouders. De huisbezoeken geven ook een veilige sfeer voor ouders zelf. Huisbezoeken weer invoeren, twee keer per jaar. De leerkrachten hebben daar nu geen tijd meer voor.	
--	--	---	--	--	---	--

		De juf vindt dat er een zakelijke band wordt opgebouwd met ouders, maar dat daar niks mee wordt bereikt. Contact aan de deur van de klas vindt deze juf niet veel. Er is dan geen tijd om persoonlijke gesprekken te voeren.				
Leerkracht 7	Acht jaar werkzaam op dezelfde school. Gelijk vanuit de Pabo begonnen. Altijd bovenbouw gedaan.	Deze leerkracht belt ouders wanneer het goed gaat, maar ook wanneer het minder goed gaat. Contact met ouders gaat makkelijker wanneer leerkracht het voortouw neemt. De leerkracht wil boze ouders voorzien. Situatieomschrijving: moeder die ontevreden was over het contact tussen een leerling en leerkracht. Leerkracht vond dat ze moeder eerder op de hoogte had moeten stellen. Leerkracht vond dat voor zichzelf een leermoment. Leerkracht spreekt 1 ouder eens in de 2 weken, ook via de mail. Leerkracht vindt dit contact met de ouders wel genoeg. Leerkracht denkt dat wanneer ouders boos zijn, zij er eerst wat aan had moeten doen en sneller had moeten reageren. Leerkracht voelt zich verantwoordelijk voor het oplossen van conflicten met leerlingen. Leerkracht vindt dat ze geen hulp nodig zou moeten hebben van ouders. Oudercontact gaat goed. Leerkracht denkt dat het op elke school wel	Er moet meer contact zijn dan alleen op rapportgesprekken. De nieuwsbrieven maakt de andere groepsleerkracht. Kennismakingsgesprekken. Waardevolle momenten om meer informatie te krijgen over de kinderen. Rapportgesprekken kunnen dienen om een leerdoel samen met de ouders, voor de leerling te bedenken. Kennismakingsgesprek staat te veel op zichzelf. Kennismakingsgesprek mist diepgang. Leerkracht merkt dat ouders veel opener zijn tijdens een kennismakingsgesprek dan tijdens rapportgesprekken. Gegevens kloppend maken door een melding te maken in de nieuwsbrief.	Ouders komen bijna nooit in de klas. Ouders komen naar het rapportgesprek. School en thuis moeten gescheiden blijven. Er moet wel een partnerschap zijn tussen school en ouders, door middel van informatieoverdracht. Leerkracht vindt dat een te grote betrokkenheid in de klas niet prettig. Leerkracht weet niet hoe het anders is, omdat ze nooit op een andere school heeft gewerkt. Gegevens van ouders kloppen niet altijd. ¾ van de ouders komt naar de rapportgesprekken en ¼ niet/belt niet af. Met ¼ wordt dan een	Optie: Middenin en misschien aan het eind van het schooljaar nog zo 'n gesprek, om de doorgaande lijn te bespreken met de ouders, ook wat betreft opvoeding. Optie: In plaats van rapportgesprekken. Optie: combineren met rapportgesprekken. Geen andere suggesties, enkel de evaluatiegesprekken tijdens de rapportgesprekken.	-

		gebeurd dat ouders niet afbellen.		vervolgafpraak gemaakt. Uiteindelijk komen alle ouders. Leerkracht weet niet wat er naast de kennismakingsgesprekken en de regiegroep aan ouderbetrokkenheid wordt gedaan.		
Leerkracht 8	Deze juf is acht jaar werkzaam op deze school. Ze heeft bij de kleuters lesgegeven, maar geeft nu les aan verschillende groepen.	De juf spreekt ouders weinig op het moment. De juf mist de ontspannen gesprekken die ze met ouders had, zoals bij de kleuters. De juf belt ouders wanneer het niet goed gaat, al probeert ze het eerst met het kind op te lossen. De juf kan niet aanwezig zijn bij alle rapportgesprekken, maar is wel aanwezig bij rapportavonden, zodat ouders haar aan kunnen spreken. Ouders spreekt ze wel wanneer er zorgen zijn over een kind. De juf wordt op het moment veel strenger beschouwd. Ze wil graag duidelijk structuur aanbieden, omdat ze de leerlingen goed wil begeleiden in de korte tijd dat ze hen ziet. De juf probeert zelf ook naar de ouders toe te stappen om iets over de leerling te bespreken.	Contact met ouders wordt onderhouden door middel van de website en de klassennieuwsbrief. Deze juf maakt foto's van activiteiten en geeft aan wat er in de lessen wordt behandeld. De juf denkt dat inloopochtenden, waarbij ouders zien hoe het er in de klas aan toe gaat, goed zijn.	De juf verwacht dat ouders thuis ook werken aan school, zodat de leerlingen meer bagage mee krijgen. De juf denkt dat dit steeds minder gebeurt. Omdat ouders niet goed weten hoe ze iets aan moeten pakken. Ouders hebben soms ook geen tijd. Met een goede samenwerking bereikt de school meer voor de leerlingen. De juf mist partnerschap tussen ouders en school. De juf merkt dat de taak van de leerkracht wat betreft opvoeding steeds groter wordt	De juf denkt dat duidelijkheid en openheid naar elkaar toe, wat betreft verwachtingen en normen en waarden belangrijk is. Ouders makkelijke handvaten meegeven om met kinderen thuis te oefenen. De juf denkt dat meer informatieavonden wat betreft methodes en aanpak in de les, beter zou kunnen zijn voor het contact met ouders en de school De juf denkt wel dat de opkomst nog steeds laag zal zijn. Daarvoor moet er gekeken worden naar de behoefte van	-

		De juf spreekt ouders buiten aan. Ouders komen dan ook sneller naar haar toe. De juf vindt dat ouders vroeger gemakkelijker naar haar toe kwamen, wat betreft groepsleerkracht zijn. De ouders begrijpen niet goed wanneer ze een vraag aan haar kunnen stellen. De ouders is wel uitleg gegeven over wie welke vakken geeft. In de bovenbouw komen ouders minder snel naar je toe. Het contact met ouders kan over het algemeen beter. Meer eenlijnigheid. De juf heeft het gevoel alsof ze niet altijd goed begrepen wordt door ouders. Ze denkt dat dit bij ouders ook zo voelt. De verwachtingen naar elkaar toe zijn niet duidelijk.		en vindt dit jammer. De juf denkt dat ouders last krijgen van opvoedingsonzekerheid. Verschil tussen thuis en school, waar komt dat vandaag en hoe kan men elkaar helpen? Ouders voelen zich aangesproken op hun ouderschap. De juf denkt dat ouders niet altijd vaardig genoeg zijn om met hun kinderen te oefenen. Bij elkaar kunnen ze geen aansluiting vinden; het gat tussen school en ouders is te groot.	de ouders. De juf zou graag zien dat ouders opener zijn over de opvoeding, geen schaamte voelen en dat het gevoel bestaat dat er 'samen wordt opgevoed'	
--	--	---	--	---	---	--

3. Analyse Interviews Sandra, Nico & Ellen.

Kernbegrippen	Nico	Sandra	Ellen
(werk)Ervaring	Nico werkt nu bijna twee jaar op de WvO. Daarvoor was hij werkzaam op een andere school in Rotterdam. Zijn taak is om met ouders in gesprek te gaan, handtekeningen te krijgen voor hulpverlening en uitleg te geven over de structuren van de school.	Sandra is nu drie jaar directeur van de WvO. Daarvoor tien jaar op een school in Rotterdam gewerkt en daarvoor elf jaar op een school in Spijkenisse. Sandra is onder andere verantwoordelijk voor het aannemen van personeel en het indelen van de groepen.	Sinds vorig jaar medewerker ouderbetrokkenheid. Daarvoor IB'er en groepsleerkracht. Taalles aan ouders. Nu expertleerkracht en invaller groep 1. Ellen heeft het druk. Ellen was vorig jaar overspannen.
Contact	Er is veel contact tussen de ouders en de school. Er zijn kennismakingsgesprekken, rapportgesprekken, panelavonden, er is een nieuwsbrief. Ouders van jonge kinderen worden meer gezien dan ouders van oudere kinderen, wat Nico logisch vindt. Waar de meeste conflicten over gaan, zijn regels van de school. School wordt soms door ouders als een bedreiging gezien en sommige ouders kunnen kritisch zijn naar school toe. Nico vindt het belangrijk dat er binnen de school Nederlands wordt gesproken.	In het contact met school, merkt Sandra dat ouders serieus genomen willen worden. Er is een kleine groep ouders die zegt dat ze voor 'iedereen' spreken. Er wordt op het schoolplein veel geroddeld. De school zoekt contact met ouders door middel van de panelavonden, waarbij ouders van de regiegroep andere ouders uitnodigen, door nieuwsbrieven en door rapportgesprekken. De rapporten worden eerder meegegeven aan de ouders, zodat ze ze in kunnen zien en er vragen over kunnen stellen. Zo wordt het een 'echt gesprek'. In het contact met de ouders merkt Sandra dat ouders snel boos worden, in plaats van om uitleg komen vragen. Ze denkt dat dit zou kunnen komen door de samenstelling van de wijk. Ouders kunnen wel altijd bij Sandra binnenstappen om dit te bespreken.	Ellen heeft het veel over de taallessen en de koffieochtenden. Dit is iets waar zij zich voor inzet. De taallessen worden door haar gegeven, maar er hielpen eerst ook andere moeders mee. Dit is goed voor het onderlinge contact. De koffieochtenden zijn ingeperkt. Dit is iets wat de moeders niet leuk vinden. Informeel contact zorgt voor meer ontspannen contact. Moeders in de ouderskamer hebben het liefste contact in hun eigen taal. Ellen zit in een vicieuze cirkel: je spreekt degene aan die je vaak ziet, en loopt voorbij degene die je niet vaak ziet. Ellen wil de vicieuze cirkel doorbreken. Ellen heeft wel het idee dat het vertrouwen in de ouderkamer, goed is. Maar, dit is een vaste groep. Ze weet niet goed hoe ze de onbereikbare groep moet betrekken binnen de school.

Opvoeding	Nico ervaart dat de opvoeding op elkaar afstemmen, niet altijd gaat. Nico vindt de grenzen van verantwoordelijkheid voor de opvoeding ook niet duidelijk. School verschilt in regels van sommige ouders. Ouders lijken soms vormen van agressie van hun kinderen te accepteren.	Ouders willen duidelijkheid over de regels en consequenties wanneer hun kind straf krijgt. Ze zijn het hier dan ook niet altijd mee eens. Ouders geloven hun kind op hun woord en vragen niet door over de situatie. Sommige ouders pakken andere kinderen aan, waar de school het niet mee eens is.	Ellen ziet dat ouders vaak de kant van het kind kiezen, waarna school als schuldige wordt aangewezen. Ellen vindt dat er ook kritisch naar het eigen kind mag worden gekeken.
Ouderbetrokkenheid	De school verwacht van ouders dat er thuis meer wordt opgepakt, bijvoorbeeld door vragen naar hoe het op school gegaan is of samen huiswerk maken. Nico denkt dat je niet van alle ouders hetzelfde kan verwachten. Er is veel weerstand van sommige ouders, die de school en hun handelen niet vertrouwen. Nico denkt dat dit ook een gebrek aan kennis is. De samenwerking tussen school en ouders kan beter.	De school wil het keurmerk 'ouderbetrokkenheid 3.0' halen. Hier zijn ze mee bezig sinds de wisseling van directie. De ouderbetrokkenheid op school is gericht op de samenwerking met de ouders, in de ontwikkeling van het kind. Sandra vindt niet dat ouderbetrokkenheid hetzelfde is als koffie drinken op school. Het motto en de visie van de school over ouderbetrokkenheid is wel besproken in de regiegroep, heeft in de nieuwsbrief gestaan en staat in de schoolgids. Er moet enkel wel regelmatig terugkoppeling worden gegeven aan de ouders, over dit motto. Samenspraak met ouders is belangrijk, maar ouders zijn niet bepalend in de school.	Ellen vergroot de ouderbetrokkenheid door meer eigen inbreng van de ouders te vragen. Ellen wil alleen wel meer ouders bereiken; er is een vaste groep die altijd al wel betrokken is, bij bijvoorbeeld activiteiten in de klas. Ellen merkt wel, dat wanneer het hun eigen kind betreft, de betrokkenheid groter is. Dit is te merken tijdens bijvoorbeeld de 'Overstap'; hierbij wordt de lesstof van groep drie besproken met de ouders. Hetzelfde geldt voor de inloopochtenden bij de kleuters; er is dan ook meer ouderbetrokkenheid.
Belangen	Alle ouders en school willen het beste voor hun kind. Deze belangen komen alleen niet altijd met elkaar overeen. Ouders hebben vooral vragen bij regels die de school stelt. Wat ouders heel belangrijk vinden, is dat hun kind niet door	Ouders voelen zich niet verplicht om aan activiteiten mee te doen, zoals de panelavond, terwijl dan juist ouders worden uitgenodigd die de panelavond nuttig zouden kunnen vinden. Een goede samenwerking tussen school en thuis is winst	Moeder vinden het niet leuk dat de koffieochtenden zijn ingeperkt. Nederlands sprekende moeders vinden het niet leuk dat de taalles er voor zorgt dat de koffieochtend wordt ingeperkt; dit vinden ze niet eerlijk tegenover zichzelf. Verder staan de belangen

	leerkrachten wordt aangeraakt.	voor de leerlingen.	van het kind voorop, maar dit zorgt soms wel voor conflicten tussen ouders en school.
Visie van de school	De school heeft als doel, leerlingen klaar te stomen voor de maatschappij en de middelbare school. De school hanteert ook de regel dat leerlingen niet aangeraakt mogen worden, maar dit wordt niet altijd nageleefd om gevaarlijke situaties te voorkomen. Ouders begrijpen dan de situatie niet. Er bestaan ook nog verschillen tussen leerkrachten en hoe die situaties hanteren en regels naleven.	School wil een goede samenwerking met de ouders. Sandra vindt het ook belangrijk dat de kinderen zien dat school en ouders samen problemen oppakken, in plaats van tegenover elkaar staan. Sandra wil ten minste 80% van de ouders kunnen bereiken. Dit moet bereikt worden door laagdrempelig te zijn. De school diende een aantal jaar terug als buurthuis, maar dit is de afgelopen jaren veranderd. Ouders vinden dit soms nog lastig, om met deze verandering om te gaan.	Ellen benoemde ook dat binnen de school, Nederlands moet worden gesproken. De school wil een goede samenwerking met ouders en daarvoor is het van belang dat er ook contact met ouders is wanneer het goed gaat met de kinderen, niet alleen wanneer het slecht gaat. Verder dient de school niet meer als buurthuis sinds de wisseling van directie.
Verbeteringen	Nico ziet wel een verbetering in het contact met ouders, maar kan niet benoemen hoe die verbetering tot stand is gekomen. Nico vindt dat school duidelijker moet zijn naar ouders toe.	Sandra ziet een groei in het aantal ouders waar ‘naast gestaan wordt’. Dit is bijvoorbeeld bereikt door laagdrempelig te zijn en ‘s ochtends bij de deur te staan om iedereen te verwelkomen. Mensen voelen zich welkom op deze school. Wat ouders belangrijk vinden, is dat ze terugkoppeling krijgen van een probleem of vraag die ze hebben gesteld. Wat nog lastig is, is hoe je de overige ouders, die niet betrokken zijn, in de school krijgt. Sandra denkt dat dit wel kan, door de gezette stappen vol te blijven houden.	De koffieochtenden worden goed bezocht. Ellen heeft dit bereikt door zichzelf te zijn. Ze vindt dat het contact met ouders ontspannen gaat en vindt de mening van ouders belangrijk. Ellen zou heel graag ‘s ochtends ook op het plein willen staan, maar dit laat haar drukke rooster niet toe. Er moet meer samenwerking komen, in plaats van tegenwerking.

4. Samenvatting literatuuronderzoek.

Deelvraag 4: Welke aanpak wordt vanuit de literatuur als beste omschreven om een constructief pedagogisch partnerschap te handhaven binnen een school?

Definitie pedagogisch partnerschap:

Constructief) Pedagogisch partnerschap: School en ouders stemmen hun visie op de opvoeding en sturing van de kinderen op elkaar af en beiden nemen hun aandeel, waardoor de school ook in haar gezagspositie wordt ondersteund. Pedagogisch partnerschap heeft veel overlap met het begrip educatief partnerschap (Smit, 2012) Synoniemen voor het woord ‘constructief’ zijn: opbouwend, dragend (Van Dale, 2003).

Educatief partnerschap in de zin van het samen optrekken van ouders en leraren/de school blijkt een gunstig effect te hebben op zowel de cognitieve ontwikkeling, de schoolprestaties als het sociaal functioneren van kinderen. Onderling vertrouwen is een belangrijk element van educatief partnerschap, evenals gelijkwaardigheid. Op dit laatste element is juist ook kritiek. De rol die macht kan spelen in de relatie tussen leraren en ouders (die elk vanuit een eigen positie bij het kind betrokken zijn), de kwetsbaarheid van leraren binnen de schoolgemeenschap, en cultuurverschillen tussen ouders en leraren als gevolg van verschillen in achtergrond, kunnen gelijkwaardigheid in de weg staan (MenHeere & Hooge, 2010)

Een aantal condities blijkt van belang om te komen tot educatief partnerschap. Onderling vertrouwen tussen ouders en leraren lijkt het belangrijkste element te zijn bij het opbouwen en in stand houden van de relatie tussen ouders en school (Adams & Christenson, 2000; Tschannen-Moran, 2000). Naarmate het kind ouder wordt en verder komt in de onderwijsketen neemt het vertrouwen van ouders in leraren en andersom af. Een vaak genoemd element van educatief partnerschap is dat wordt uitgegaan van gelijkwaardigheid tussen de verschillende partners. En juist op dit aspect spitst ook de kritiek op de relatie tussen educatieve professionals (leraren) en ouders zich toe. Lareau (1989) bijvoorbeeld is kritisch op het concept van gelijkwaardigheid door te stellen dat leraren geen gelijken willen zijn met ouders. (Menheere & Hooge, 2010 → Ouderbetrokkenheid in het onderwijs)

Uit een evaluatie van een pilot met huisbezoeken in het kader van het Amsterdamse project

‘Capabel’ blijkt dat de huisbezoeken het contact met de ouders en leerlingen versterken, meer inzicht geven in de leef- en gezinssituatie van de leerlingen en de drempel van de school verlagen (Veen, 2007). De knelpunten bij de huisbezoeken zijn dat het voor leraren veel tijd kost – met name de verslaglegging van het huisbezoek -, dat leraren zich soms onveilig voelen en/of dat het moeilijk is om een afspraak te maken in verband met het werk van de ouders, dat ouders soms de Nederlandse taal niet of slecht beheersen en/of dat bij ouders soms sprake is van een algemene weerstand tegen het bezoek (Menheere & Hooge, 2010)

Leraren zijn over het algemeen niet goed voorbereid op de rol die van hen wordt verwacht met betrekking tot het bevorderen van de betrokkenheid van ouders. Ook in de curricula van lerarenopleidingen neemt volgens Hoover-Dempsey et al. (2002) ouderbetrokkenheid als object van studie een geringe plaats in. Veel lerarenopleidingen beperken zich tot het trainen van studenten in de meer traditionele vormen van oudercontacten, zoals: 10- minuten gesprekken, voorlichtingsbijeenkomsten en oudervergaderingen. Om deze lacune te compenseren worden in Hoover-Dempsey et al. (2000) voorstellen gedaan voor een nascholingsprogramma bij zittende leraren, dat zich richt op opvattingen/overtuigingen, vaardigheden en strategieën bij leraren in relatie tot ouderbetrokkenheid. Het programma is bij verschillende schoolteams uitgetest en bestaat uit de onderdelen:

- ervaringen van leraren met ouderbetrokkenheid
- benoemen van en omgaan met belemmeringen rondom ouderbetrokkenheid
- de perceptie die leraren van ouders hebben
- communicatie met ouders
- werken met moeilijk bereikbare ouders
- schoolbeleid rondom de implementatie van plannen en strategieën om ouderbetrokkenheid te bevorderen.

De resultaten van de programma’s laten zien dat specifieke scholing met name effect heeft op het geloof van leraren in de gunstige werking van ouderbetrokkenheid. Leraren die het programma hadden gevolgd nodigden ouders vaker uit om betrokken te zijn.

Door analyse van 10 nationale en internationale projecten ter bevordering van ouderbetrokkenheid komen Smit et al.(2006) tot de volgende drie condities die leiden tot meer ouderbetrokkenheid.

1. De schoolorganisatie functioneert als een open systeem, waarin een open dialoog over de opvoedende taak van leraren en de onderwijzende taak van ouders tussen alle betrokkenen mogelijk is;
2. Scholen dienen juist bij de groep ‘moeilijk bereikbare ouders’ initiatieven te nemen tot het creëren van een zogenaamde ‘leeromgeving thuis’;
3. De lerarenopleidingen (initieel en nascholing) dienen het concept ‘educatief partnerschap’ breder in hun curricula op te nemen.

In een handreiking voor scholen heeft de Wit (2005) een serie instrumenten weergegeven die gebruikt kunnen worden om partnerschap te realiseren:

- het intakegesprek,
- de introductie van ouders in de schoolgemeenschap,
- het huisbezoek,
- interactieve workshops voor en met ouders,
- de dialoog over de ontwikkeling en de vorderingen van het kind,
- het ouderpanel,
- het onderwijscafé;

De opsteller(s) van het partnerschapsmodel wijzen erop dat er voor de vormgeving van partnerschap meer nodig is dan alleen een aantal instrumenten. Die geven partnerschap weliswaar handen en voeten, maar essentieel blijft een bij partnerschap passende grondhouding van alle betrokkenen: je moet er wel in willen investeren en je ook als partner willen gedragen. In het kader van dit onderzoek wordt met het oog hierop speciale aandacht besteed aan dit aspect. (Klaassen, 2009)

Deelvraag 5: Welke effectieve aanpakken zijn er om het contact tussen school en ouders te vergroten, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende populatiekenmerken van ouders in de wijk ‘Hillesluis’ Rotterdam?

Zoals eerder gemeld in de context, is de wijk waarin PCBS de Willem van Oranje zich bevindt ‘Hillesluis’. Uit cijfers is gebleken dat Hillesluis een totale bevolking heeft van 11.445 personen in 2013. Er zijn totaal 5195 huishouden in Hillesluis, waarvan 56% eenoudergezinnen zijn. In Hillesluis is 90% van de woningen voor 2000 gebouwd en 10% na 2000. Als laatste is het aantal Westerse en niet-Westerse allochtonen in totaal 83% van de bevolking in Hillesluis. De grootste groep is de groep allochtonen die uit Turkije komt,

namelijk 31% (CBS, 2013 verkregen via: <http://drimble.nl/buurtten/5991082/hillesluis.html>).

Dit geeft een beknopte populatieschets van de wijk Hillesluis. SCHOOLGEGEVENS:

In het verleden zijn er al verschillende handleidingen geschreven, hoe een school kan omgaan met minder taalvaardige ouders en hoe een school de ouderbetrokkenheid kan vergroten. Zo heeft Verkuyl (2009) het over ‘actief luisteren naar de ouders’, als één van de gespreksvaardigheden die je als leerkracht kan toepassen in een gesprek. Zij geeft aan dat je als leerkracht open moet staan voor de ouders en hun emoties, normen en waarden. Dit sluit aan bij de Rogeriaanse gesprekstechnieken (BRON), die ook echtheid en empathie benoemd. Daarmee wordt bedoeld dat...

Het CPS (2009) heeft meerdere onderzoeken gewijd aan het onderwerp ‘ouders’. Zij constateerden waarom het belangrijk is om ouders te betrekken in een school. Het is volgens hen belangrijk om ouders bij de school te betrekken, omdat het de resultaten van de leerlingen ten goede komt (CPS, 2009). Niet alleen de resultaten van de leerlingen doen er toe, maar ook levert een goede relatie tussen ouders en school winst op voor het welbevinden van het personeel en de ouders (CPS, 2009). Maar hoe kan deze relatie worden bewerkstelligd?

Verschillende internationale methodes hebben ertoe geleid dat de ouderbetrokkenheid in de school werd vergroot. Zo zijn er in Amerika PTA's opgesteld. Dit zijn Parent-Teacher Associations, die bestaan uit leerkrachten en ouders. Voorbeelden van doelen van PTA's zijn: het stimuleren van de ouderbetrokkenheid en het ondersteunen van de leerkrachten door middel van ouderparticipatie (CPS, 2009). PTA's focussen zich op zes standaarden:

1. Alle gezinnen/ouders zijn welkom in de school;
2. Effectief communiceren: Hierbij is het belangrijk dat leerkrachten goed en met regelmaat te bereiken zijn voor de ouders, maar ook dat ouders de school op de hoogte houdt van lopende zaken;
3. Ondersteun leerlingresultaten;
4. Opkomen voor ieder kind;
5. Gelijkwaardigheid in besluitvorming;
6. School en ouders werken samen in de omgeving (CPS, 2010).

Het CPS heeft in 2010 een analyse en instrument gemaakt van deze zes standaarden, voor scholen die de ouderbetrokkenheid willen vergroten. Zo wordt onder andere het idee geopperd, om samen met de ouders een kalender te maken met schoolactiviteiten, zodat ouders meer betrokken zijn bij het maken van deze beslissing. Er is echter geen recentelijk onderzoek gedaan naar de effectiviteit van Parent Teacher Associations.

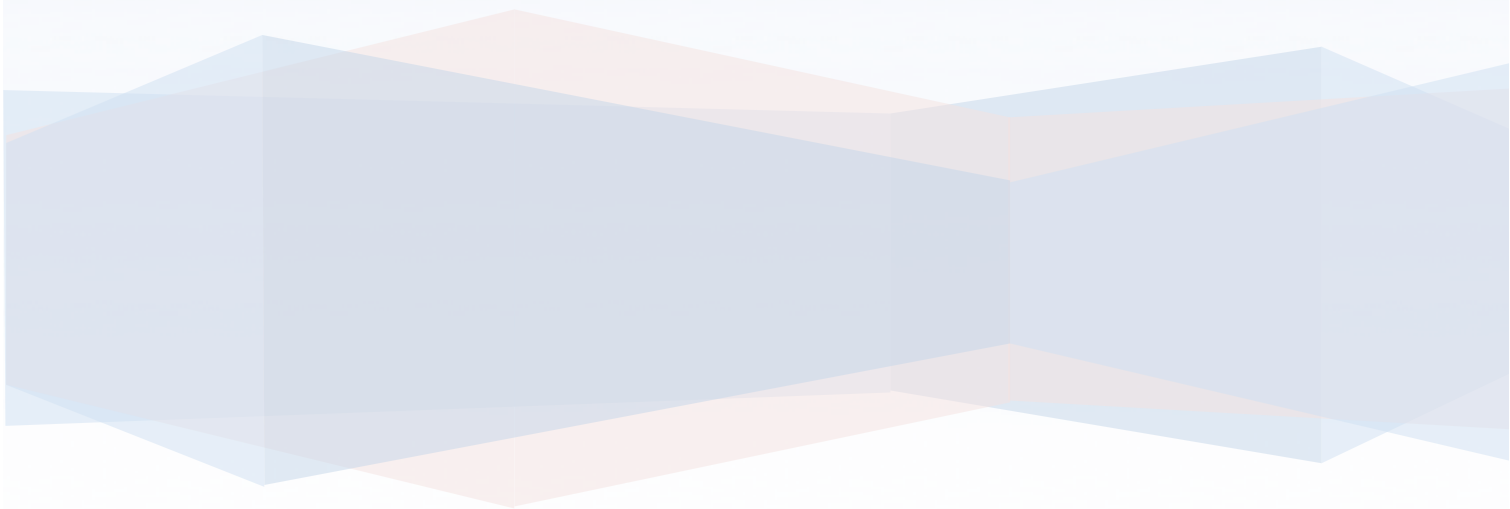
In Engeland werken scholen met het zogenaamde ‘home-school-contracts’ (Hijlkema, 2009). Dit lijken ze in Washington (USA) ook te doen; hier wordt op een basisschool een afsprakenlijst gemaakt die zowel ouders als leerkrachten moeten ondertekenen (CPS, 2009). Uit onderzoek van het CPS blijkt dan ook, dat scholen die een heldere visie hebben over hoe zij de samenwerking met ouders willen vormgeven, een verbetering zien in de kwaliteit van de relatie met ouders (CPS, 2009)

Nu rest nog de vraag, hoe er omgegaan kan worden met de taalverschillen tussen de leerkrachten en de ouders van de school. Er bestaan verschillende verklaringen waarom ouders leerkracht als ontoegankelijk kunnen ervaren. Zo kan het zijn dat allochtone ouders in het land van herkomst geen opleiding hebben genoten, de Nederlandse taal niet voldoende beheersen of juist onzeker zijn over de beheersing van hun Nederlands (Smit & Driessen, 2002). Uit onderzoek blijkt, dat voor een aanzienlijk deel van de ouders, hun taalniveau wordt onderschat (Booijnk, 2007).
interculturele communicatie!!

Beroepsproduct.

Implementatieplan – ‘Vertrouwen op de Willem van Oranje’.

Marieke Schouten – 0836219 – VQR4B

Inleiding.

Bijgevoegd vindt u een gelamineerd vel, wat het beroesproduct is van mijn onderzoek 'Vertrouwen op de Willem van Oranje'. Het onderzoek is uitgevoerd op PCBS de Willem van Oranje school, te Rotterdam Zuid. De hoofdvraag van het onderzoek was hoe het contact tussen de ouders en de school vergroot kan worden, om een constructief pedagogisch klimaat binnen de school te handhaven. Om deze vraag te beantwoorden zijn er interviews gehouden met ouders, leerkrachten en de schoolleiding en is er literatuuronderzoek uitgevoerd.

Aan het eind van het onderzoek is op basis van de conclusies een aantal aanbevelingen gemaakt. Die aanbevelingen hebben geleid tot een stappenplan van die aanbevelingen. De stappen die gemaakt kunnen worden, zijn slechts een aanbeveling. Uit een gesprek met Nico de Geus op 02-06-2015, blijkt dat er nog geen concrete implementaties plaats kunnen vinden. Vandaar dat het implementatieplan nog niet geheel compleet en concreet is.

Ten slotte zal er een reflectie worden geschreven over het implementatieplan.

Inhoudsopgave.

1. Conclusie van het onderzoek.	Blz. 4
2. Aanbevelingen van het onderzoek.	Blz. 5
3. Implementatieplan van de aanbevelingen.	Blz. 7
4. Maatschappelijke relevantie.	Blz. 9
5. Reflectie op het implementatieplan.	Blz. 10
6. Referentielijst.	Blz. 11

1. Conclusie van het onderzoek.

Aan het eind van het onderzoek kan er gezegd worden dat er verschillende manieren zijn die PCBS de Willem van Oranje kan inzetten om het contact met ouders te versterken en te zorgen voor een constructief pedagogisch klimaat. Uit de tien interviews met ouders blijkt dat meer dan de helft van de ouders dat is geïnterviewd, tevreden is over hoe de leerkrachten contact onderhouden met de ouders en ook de manier van informatieoverdracht is goed. Echter, drie van de tien ouders geeft aan ontevreden te zijn en hiervoor worden belangrijke redenen genoemd. Ouders hebben het gevoel dat er niet naar hen wordt geluisterd en hebben specifieke conflicten gehad met de leerkrachten, waardoor het vertrouwen tussen de ouders en de leerkrachten minder is geworden.

De veranderingen die zijn doorgevoerd door de schoolleiding, met het oog op het behalen van het 'keurmerk ouderbetrokkenheid 3.0' zijn in de ogen van de ouders, een stap in de goede richting. Deze veranderingen hebben betrekking op de aanpassingen die de school al heeft gedaan de afgelopen jaren. Die zijn benoemd in de deelconclusie van deelvraag drie.

De leerkrachten zijn niet altijd positief over het contact met de ouders. Uit de interviews blijkt dat vijf van de acht leerkrachten het contact met ouders niet geheel positief ervaart. De redenen die zij benoemen zijn de verwachtingen van ouderbetrokkenheid, het zakelijke contact vanuit de school en de frequentie van het contact met ouders. Leerkrachten denken dat dit kan komen door eventuele cultuur- of taalverschillen. Zowel de leerkrachten als ouders dragen concrete opties aan om het contact tussen de ouders en de school te verbeteren. Deze worden meegenomen in de aanbevelingen.

Er zijn meer aanknopingspunten voor verbeteringen gevonden in de literatuur. Zoals het aangaan van een relatie tussen ouders en leerkrachten, zoals wordt benoemd bij 'educatief partnerschap'. Dat is een aanpak die als beste wordt omschreven om een constructief pedagogisch klimaat te handhaven binnen een school. Andere aanpakken die effectief zijn gebleken om het contact met ouders te vergroten en te verbeteren zijn: Huisbezoeken, laagdrempeligheid van de school en het aangaan van een (wederkerige) relatie met de ouders.

2. Aanbevelingen van het onderzoek.

De aanbevelingen die worden gedaan, op basis van de verzamelende gegevens van dit onderzoek, zijn als volgt:

1. Relaties aangaan

Leerkrachten benoemen in de interviews dat ouders veelal naar school komen voor formele gesprekken, zoals de kennismakingsgesprekken en rapportgesprekken. Uit de interviews bleek dat ouders en leerkrachten het leuk zouden vinden als er momenten zijn waarop ouders informeel de school inkomen. Zij verstaan onder informeel bijvoorbeeld te helpen van eten maken, het versieren van de klas of zelfs een kennismakingsavond voor alle ouders van een klas. Dit waren concrete voorbeelden die ouders gaven tijdens de interviews. Zoals uit de literatuur van Van der Pluijm (2014) is gebleken, is het ook voor ouders effectief wanneer zij onderling contact kunnen maken met elkaar. Het contact tussen ouders en leerkrachten wordt door informele momenten meer ontspannen. Dit zijn goede momenten om een band aan te gaan met ouders.

2. Invoering huisbezoeken:

Uit onderzoek (Veugelaers & Schuitema, 2009) blijkt dat huisbezoeken niet alleen het contact met ouders en leerlingen versterken, maar ook meer inzicht geven in de leef- en gezinssituatie van de leerlingen. Ook haalt de school op zo'n moment, zoals een van de leerkrachten aankaart, de ouders niet naar school maar juist andersom. Mijn aanbeveling zou zijn om huisbezoeken aan het begin van het schooljaar in te voeren, in plaats van de kennismakingsgesprekken. Dit, omdat huisbezoeken over het algemeen veel tijd kosten. Het zou ook kunnen dat ouders een optie wordt gegeven: Of een gesprek thuis in de vorm van een huisbezoek, of een gesprek op school (kennismakingsgesprek). Het kan ook zijn dat ouders (of leerkrachten) zich namelijk niet prettig voelen bij een huisbezoek.

3. Evaluatiegesprekken of langere rapportgesprekken:

Ouders en leerkrachten gaven tijdens de interviews aan dat ze een evaluatiemoment tussendoor missen. Het kennismakingsgesprek staat te veel op zichzelf. Een tussenevaluatie kan worden gecombineerd met de rapportbespreking. Dit is wel een tijdsinvestering voor de leerkracht. Maar de leerkrachten kunnen op die manier het

gehele jaar door de schoolloopbaan van de leerling benoemen tijdens het gesprek en dit als leidraad gebruiken voor het contact (Lusse & Diender, 2014).

4. Duidelijker beleid:

Zowel een ouder als een leerkracht gaven aan dat er een duidelijker beleid uitgedragen kan worden wat betreft gedrag en consequenties. Daarmee wordt bedoeld, dat wanneer een leerling straf krijgt voor bepaald gedrag, dat deze consequentie altijd hetzelfde is, bij die leerkracht. Dit geeft meer duidelijkheid voor ouders en voor leerlingen. Er kan worden gekeken naar eenzelfde visie als dat op de zusterschool, de Savornin Lohman, wordt gehanteerd.

5. 'Home School Contracts':

Wat aansluit bij een duidelijker beleid, zijn de 'home school contracts'. Tijdens een intake kan dit beleid en de visie van de school worden toegelicht door middel van een contract. In dit contract staat wat er van ouders wordt verwacht en wat ouders kunnen verwachten van de school. Dit is natuurlijk geen bindend contract, maar zo worden wederzijdse verwachtingen uitgesproken. Dit bleek effectief te zijn in Engeland en Washington.

6. Uitnodigend & laagdrempelig zijn:

Het blijft lastig om ouders aan te spreken die bijna nooit op school zijn of die niet betrokken lijken bij het kind. Om deze ouders betrokken te maken, kunnen leerkrachten tijdens kennismakingsgesprekken (op school of thuis), zorgen dat ouders zich welkom voelen. Om de samenwerking te bevorderen kunnen de leerlingen ook worden uitgenodigd voor gesprekken met ouders en om samen te werken aan de toekomst van de leerling (Lusse & Diender, 2014). Juist de ouders die weinig aanwezig zijn op school, kunnen worden meegevraagd voor bijvoorbeeld een uitje of vragen hoe het met hem/haar gaat, kan de band doen versterken. Ouders die onzeker zijn over hun geletterdheid zijn minder geneigd om zich met schoolse zaken te bemoeien. Bij deze ouders is juist extra aandacht gewenst, om zich zekerder te maken wat betreft zaken op school (Van der Pluijm, 2014).

3. Implementatieplan van de aanbevelingen.

Volgens Stals (2012) zijn er logische stappen van het implementeren van het plan. De stappen zijn als volgt:

1. Vernieuwing: Dit plan sluit aan op de vernieuwingen die de school al heeft doorgevoerd en sluit aan op de werkwijze van leerkrachten op PCBS de Willem van Oranje.
2. Verspreiding: Het is van belang dat de nieuwe werkwijze of het plan, op een passende wijze wordt geïntroduceerd aan het team en de schoolleiding. Sandra de Vette en Nico de Geus kunnen een teamvergadering organiseren waarbij de resultaten van het onderzoek en het stappenplan worden besproken. Leerkrachten kunnen tijdens deze vergadering zelf met hun eigen bouw of directe collega gaan brainstormen over hoe zij het stappenplan specifiek willen invullen en hoe zij het advies willen gaan toepassen in de praktijk. Dit is echter nog niet concreet te maken, omdat het doel van het stappenplan eerst moet worden vastgesteld.
3. Adoptie: Het team kijkt positief tegen de nieuwe werkwijze aan en neemt het stappenplan over. Als het goed is staan alle leerkrachten redelijk positief tegenover het stappenplan, aangezien zij zelf bepaalde adviezen hebben aangedragen en deze hierin zijn meegenomen. Door hun eigen invulling er aan te geven, wordt het passend gemaakt per groep of bouw.
4. Invoering: Het stappenplan wordt dagelijks gebruikt door het team en de schoolleiding.

Ten slotte is het van belang dat er met regelmaat wordt gereflecteerd op de houding van de leerkrachten tegenover het stappenplan en de effectiviteit van het stappenplan. Mijn advies voor de school zou zijn, om bij de evaluatiegesprekken met de ouders, die als het goed is zijn ingevoerd in het stappenplan, ook aan de ouders te vragen hoe het contact nu wordt ervaren. Daarna kan er met de leerkrachten worden kritisch gereflecteerd op het plan en zijn werking. De frequentie van de evaluatiegesprekken en reflecties hangt af van de concrete invulling van het stappenplan.

Het stappenplan zoals in de bijlagen is weergegeven:

Implementatieplan van de aanbevelingen die gemaakt zijn op basis van het onderzoek 'Vertrouwen op de Willem van Oranje' – *Een stappenplan voor de school voor het gebruik van effectieve methoden om*

de ouderbetrokkenheid te vergroten.

1) Visie en doel verduidelijken.

Een belangrijke succesfactor van effectieve ouderbetrokkenheid is het hebben van een gezamenlijke visie en het formuleren van haalbare doelen. De winst is om ouders te betrekken bij de schoolloopbaan van de kinderen en de relatie met ouders gericht op die winst te verbeteren. Voor een effectieve implementatie is het formuleren van een gezamenlijke visie belangrijk. Ook het bepalen van doelen is van belang. Een voorbeeld van een doel kan zijn: 'Over drie jaar is 9 van de 10 ouders tevreden over het contact met de school'. Het evalueren van de opbrengsten en het levendig houden van werken aan veranderingen is daarbij ook van belang.

2) Training en Bewustwording van de houding van de leerkrachten:

Daarnaast kunnen de aanbevelingen enkel worden ingevoerd wanneer leerkrachten zich bewust worden van hun eigen houding tegenover ouders. Een leerkracht hoort met regelmaat te reflecteren op zijn of haar eigen handelen en is zich bewust van de positieve effecten die goede contacten met ouders hebben, op de schoolloopbaan van de kinderen. Training kan hierbij helpen.

3) Uitnodigend en laagdrempelig zijn:

De school en de leerkrachten dienen zo laagdrempelig mogelijk te zijn, zeker wat betreft de laaggeletterde ouders binnen de school. Dit houdt in dat:

- Leerkrachten spreken ouders aan en initiëren contact, zowel buiten als binnen de school, ook met ouders die ze niet vaak spreken. Dit doen zij door buiten te staan wanneer de school open gaat, door naar buiten te lopen wanneer de leerlingen de klas verlaten en door met regelmaat te bellen;
- Leerkrachten zorgen voor een goede sfeer in de klas, door regelmatig ook ouders uit te nodigen om in de klas te komen kijken (kijkmomenten), om samen met hun kind te werken aan een opdracht en om te zien hoe de leerkracht met de klas om gaat. Hierdoor wordt het gesprek met ouders betekenisvoller. Dit wordt al wel gedaan in een aantal klassen;
- De school zorgt ervoor dat ouders onderling meer met elkaar in contact komen, door informele contactmomenten te organiseren, zoals een kennismakingsavond per klas. Dit wordt nu meer per ouder georganiseerd in

plaats van gezamenlijk met alle ouders.

4) Duidelijk beleid uitdragen:

De directie zorgt ervoor dat ouders en leerkrachten goed op de hoogte zijn van de visie die de school heeft over gedrag, opvoeding en regels. Dit kan gedaan worden door de volgende stappen:

- Intakegesprek: Tijdens het intakegesprek met nieuwe ouders, of tijdens kennismakingsgesprekken met de overige ouders, wordt het beleid van de school nogmaals doorlopen. Er wordt gespecificeerd naar concrete situaties, om het zo duidelijk mogelijk te maken voor ouders en leerkrachten;
- Home-School-Contracts: Tijdens het intakegesprek met nieuwe ouders kan er een contract worden opgesteld, waarin de verwachtingen van beide partijen (dus zowel van ouders als van de school) naar elkaar worden uitgesproken. Zo kunnen er minder snel conflicten ontstaan over bepaalde regels en is er wederkerigheid.

5) Relaties aangaan:

Ouders en leerkrachten kunnen een betere band en relatie opbouwen door de volgende stappen:

- Instellen van een huisbezoek: Huisbezoeken zijn effect gebleken wat betreft het verbeteren van de band tussen ouders, leerlingen en leerkrachten. Ze geven inzicht in de gezinssituatie en leefomgeving van het gezin.
- Evaluatiegesprekken: Om de huisbezoeken of kennismakingsgesprekken meer diepgang te geven, is het nuttig om tussentijds nog een evaluatiegesprek te houden met de ouders. Hierbij kan als leidraad de schoolloopbaan van het kind worden gebruikt. (Lusse, 2014).

4. Maatschappelijke relevantie.

Tijdens de uitvoering van dit onderzoek is gekeken naar de maatschappelijke relevantie van dit thema. Het thema 'ouderbetrokkenheid' is een trend binnen het onderwijs. Goede contacten tussen ouders en school werken namelijk door in de kwaliteit van de school en vergroten daarbij de leerprestaties van leerlingen. Dit wordt ook wel beschreven als het onderwijskundige doel van educatief partnerschap: Ouders ondersteunen de effectieve taakuitvoering van de leerkrachten, ten behoeve van de

optimalisering van de schoolloopbaan van de leerlingen (Smit, 2012). Deze contacten worden echter lastiger gemaakt, door de sociaal-economische achtergrond van ouders, beschrijft Lusse in Smit (2012). Ouders met een lagere sociale-economische achtergrond ervaren de drempel naar school als hoog, door angst, stress of een taalbarriere (Diender; in Smit, 2012). Juist door fenomeen wordt er een klassenverschil in stand gehouden (Lusse; in Smit, 2012).

Het implementeren van het stappenplan heeft betrekking op de maatschappelijke relevantie van het probleem. Leerkrachten, ouders en leerlingen hebben profijt van een goede band en van goed contact.

5. Reflectie op het implementatieplan.

Ook op dit implementatieplan kan gereflecteerd worden, om kritisch te blijven handelen. Daardoor zijn er een aantal plus- en minpunten naar voren gekomen van het implementatieplan.

Het implementatieplan voor de school heeft een aantal factoren die tot succes kunnen leiden. Ten eerste zijn de aanbevelingen die worden genoemd, allen gebaseerd op de adviezen van leerkrachten en ouders, om het contact te vergroten. Daardoor zal de motivatie van leerkrachten en ouders, om met het implementatieplan te werken, groter zal zijn dan anders. Ten tweede is de informatie uit het implementatieplan gebaseerd op actueel internationaal en nationaal literatuuronderzoek, waardoor er effectieve handelingen in staan vermeld.

Het implementatieplan heeft ook een aantal kritische factoren. Ten eerste legt het implementatieplan veel druk op leerkrachten en weinig op ouders. Dat wil zeggen dat leerkrachten hier tijd en aandacht moeten besteden en bereidwillig zijn om dit te doen. Ten tweede is het implementatieplan niet getest en niet effectief gebleken. Om het implementatieplan in te voeren, moet het eerst worden voorgelegd aan het team en de schoolleiding. Zij moeten allen gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan met de aanbevelingen en het implementatieplan. Als laatste is het verstandig om binnen het team een gezamenlijk doel af te spreken, wat het implementatieplan als resultaat kan hebben. Dit zijn stappen die onder het implementatieplan staan beschreven.

6. Referentielijst.

- Diender, A. (2012). *De Rotterdamse koers voor ouderbetrokkenheid*. In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 441 7
- Lusse, M. (2012). *Hoe kan ouderbetrokkenheid bijdragen aan het schoolsucces van Rotterdamse kinderen?* In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 441 7
- Lusse, M., & Diender, A. (2014). *Samen werken aan schoolsucces*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Pluijm van der, M. (2014). *Taal begint thuis*. Beter Presteren Rotterdam: Veenman.
- Smit, F. (2012). *Ouderbetrokkenheid, ouderparticipatie en democratisch partnerschap*. In: Smit, F. (Red.) (2012). *Lessen van succes in Rotterdam*. Nijmegen: ITS - Radboud Universiteit Nijmegen. ISBN: 978 90 5554 353 4417
- Stals, K. (2012). *De cirkel is rond: Onderzoek naar succesvolle implementatie van interventies in de jeugdzorg*. Utrecht: Universiteit Utrecht. Verkregen via: <http://dspace.library.uu.nl/handle/1874/242465>
- Veugelers, W., & Schuitema, J. (2010). *Grenzen aan de pedagogische taak van de docent*. Amsterdam: Department of Child Development and Education, Universteit van Amsterdam. ISBN 978-94-6142-002-2